

Natuur.oriolus

Vroeg broedgeval
Boomvalk

Foto-jaaroverzicht
2008

Sneeuwuil
in Uitkerkse Polder

Vogelnieuws uit Vlaanderen: voorjaar 2008

Bird News Flanders, spring 2008

Nouvelles ornithologiques de Flandre, printemps 2008

DIRK SYMENS, STIJN BAETEN, BENNY COTTELE, GERALD DRIESENS, WOUTER FAVEYTS, SIMON FEYS, JOOST MERTENS, BERT PECCEU,
GEERT VAN DEN HEUVEL EN WOUTER VANSTEELENT

Abstract / Résumé: www.natuurpunt.be/oriolus

Weersomstandigheden

Maart verliep zoals in de "goeie" oude tijd der weerspreuken: "Maarte, vuile taarte" en "Groene Kerst, witte Pasen". Kort samengevat was het somber en zeer nat doch met een normaal temperatuurgemiddelde.

De zon stond voortdurend in duel met storingsen, koufronten en buienlijnen. Ze scheen overal minder dan normaal, al liepen de resultaten over gans het land wel uiteen.

De maartse buien waren dan ook overtuigend van de partij waarbij op 04 en 05.03, 17 en 18.03 en van 20 tot 25.03 de gekende ingrediënten "regenbuien, hagel, sneeuw, onweer en rukwinden" alom aanwezig waren. Ook rond de paasdagen zagen we sneeuw in Vlaanderen. In de Ardennen was er puur winterplezier van 02 tot 06.03 (20 cm sneeuw op 04.03) en van 18 tot 28.03 (er was zelfs sprake van 33 cm op 24 en 25.03). Neerslaghoeveelheden schommelden plaatselijk tussen 81 l/m² in Zaventem als laagste waarde en ca. 207 l/m² in Elsenborn als hoogste waarde. Vooral op 10, 15, 20 en 21.03 viel op de meeste plaatsen in Vlaanderen 10 l/m² of meer, met her en der pieken tot 20 l/m² of zelfs meer.

De hoogste maximumtemperaturen werden op acht data genoteerd met op 01 en 02.03 11 tot 14°C en op 14, 15 en 16.03 12 en 15°C. Tenslotte tekende men in Kleine Brogel op 29, 30 en 31.03 temperaturen op van 14,1 tot 15,2°C. Elders in Vlaanderen sprak men toen van 10 tot 14°C.

De laagste maxima van 4 tot 5,5°C werden opgetekend van 23 tot 26.03 maar in Kleine Brogel zagen we op 23 en 24.03 toch een 7,8 en 7,7°C (let wel: op 24.03 was het slechts 3,4°C in Moerkerke-Waas). In Elsenborn bedroegen de maxima op voormelde koudste dagen 1, 0, -0,7 en 2,2°C. Dit alles bracht het gemiddelde van de dagelijkse maxima in maart naar de normaal marge.

Bij de minimumtemperaturen vonden we uiteraard enkele vorstdagen. Op 04, 05 en 06.03 bedroegen de laagste cijfers in Kleine Brogel -3,7°C op 05.03 en in Elsenborn -9,6°C op 06.03. Op 18.03 noteerde men in Kleine Brogel -2,9°C. Van 23 tot 26.03 vror het elke ochtend in Kleine Brogel, waaronder -5,3°C op 23.03 (de enige ochtend met matige vorst). Op de Ardense hoogten vror het elke morgen van 18 tot 27.03 met minima van -7°C op 23 en -8,3°C op 24.03. Het aantal vorstdagen in enkele stations: Middelkerke 3 dagen (-1,3°C op 23.03), Zaventem 4 dagen (-2,4°C op 23.03), Kleine Brogel 9 dagen en in het winterachtige, besneeuwde Elsenborn 14 dagen, waaronder 5 met matige vorst.

Hoge minima werden genoteerd op 1 en 2.03 (7 tot 8°C). Op 14 en 16.03 volgden zelfs 8,7°C aan de kust

en 7°C in Limburg. Tenslotte werd op de 30ste aan de kust 8,6°C en op de Ardense hoogten 4°C opgetekend. De hoge minima hebben het maandgemiddelde tot boven de normaalwaarde kunnen optrekken.

Het stormachtige weer in de nacht van 29.02 op 01.03 veroorzaakte schade, wat ook het geval was op 10.03. In de eerste helft van de maand was de wind dikwijls matig tot sterk. Van 01 tot 14.03 speelde de richting van zuidwest tot noordwest (rond de 4de noordelijker en rond de 10de zuidelijker). We kregen een verpozing met zuidoost op 15 en 16.03. Na de noordenwind op de 17de was er terug een zuidwest-tot noordweststroming tot de 26^e. Vervolgens was er een lichte noordoost op de 27ste, waarna de wind voor de laatste dagen koos voor zuidwest tot west. April bracht ons meer sombere en minder natte dagen dan normaal. Het werd een vrij droge maand met temperatuurgemiddelden binnen de normaal marge.

Van 01 tot 22.04 heeft het op een 9-tal dagen minstens ergens bescheiden geregend. Op de 14de werd in Semmerzake 10,8 l/m² en Ukkel 10,5 l/m² gemeten. Vanaf de 23^e regende het wel elke dag ergens maar niet in noemenswaardige hoeveelheden. Aan de kust viel er weinig neerslag, met bv. rond de 20 l/m² te Middelkerke.

Van 01 tot 19.04 bleven de dagelijkse maximumtemperaturen rond de normale dagwaarden. De twee koudste dagen waren 06 en 07.04 met maxima van 8 tot 9°C en 3,5 tot 5,5°C in Elsenborn. Vanaf de 20^e brak eindelijk de lente door met 19°C in Vlaanderen. Tot de 27^e was het elke dag genieten met temperaturen van 18°C en hoger. De 28^e was het uit met de warmte en moesten we in Vlaanderen de laatste 3 dagen genoegen nemen met 14 tot 15°C.

De wind kwam in de loop van de maand zo wat uit alle richtingen. Van 01 tot 07.04 uit west tot noord, van 08 tot 11.04 uit noord tot oost, van 12 tot 15.04 uit westelijke richtingen en van 16 tot 22.04 terug uit noordoost tot oost, doch tijdens de laatste decade kwam de echte lente eraan met wind uit het zuiden tot het zuidwesten.

Mei was een zeer zonnige lentemaand met normale maar uiteenlopende neerslaghoeveelheden tengevolge van plaatselijke forse buien. De meilucht was gemiddeld record-zacht en record-droog. De zon scheen vooral van 03 tot 13.05 en op 20 en 21.05. Op een drietal dagen scheen de zon helemaal niet. Het maandtotaal van de zonneschijnduur resulteerde in een zeer goed zomermaandgemiddelde. Er waren twee droge periodes: 02 tot 14.05 en 18 tot

24.05. Op 9 data viel minstens plaatselijk in België 10 l/m² en meer met op 6 data 20 l/m² en meer. We genoten van een prachtige zomerweek tussen 06 en 15.05. In Kleine Brogel werden op 10 opeenvolgende dagen maximumtemperaturen van 25°C en hoger genoteerd met maximum 28,7°C op 10.05. Er was geen vorst meer in laag en midden België. De minimumtemperaturen waren lager dan normaal van 01 tot 03.05 en van 19 tot 21.05. De minima waren daarentegen zeer hoog (geregeld boven de 10°C) van 07 tot 17.05 en van 22 tot 31.05. Het maandgemiddelde kwam dan ook op een 2-tal graden boven de normaalwaarde uit.

De eerste twee dagen kwam de wind uit westelijke richtingen, waarna hij tot de 14^e de oosthoek verkoos. Op 15 en 16.05 waaide het matig uit zuidwest tot west en van 17 tot 29.05 uit noordoost. De maand sloot af met licht veranderlijke wind, hoofdzakelijk uit west tot noordwest. De gemiddelde windrichting was oost-zuidoost.

Juni leverde ons een normaal aantal uren zonneschijn op. De neerslaghoeveelheid schommelde plaatselijk van normaal tot veel neerslag en de maand was gemiddeld warm doch met sterk schommelende temperaturen.

Tot 12.06 was het gedurende een 5-tal dagen betrokken weer.

De totale neerslaghoeveelheden schommelden tussen 53 l/m² in Middelkerke en 124 l/m² in Bierset. Op 13 dagen viel er plaatselijk meer dan 10 l/m², gepaard gaande met onweer en plaatselijk hagel en wateroverlast.

Aan de kust betrof de hoogste temperatuur 22,2°C op 21.06. In het binnenland scoorden 3 tot 4 dagen boven de 25°C. De Kempen was echter koptrekker met 9 echte zomerdagen.

Van 4 tot 7.06 en van 11 tot 16.06 was de temperatuur echter ondermaats. Vanaf de 17^e tot het einde van de maand stegen de maximumtemperaturen boven de 20°C. Met opmerkelijke ups en downs steeg het maandgemiddelde uiteindelijk toch iets boven de normaalwaarde.

De wind kwam deze maand overwegend uit het westen doch de oostelijke richtingen mochten zich ook af en toe laten gelden met name op 02, 09, 17 en 24.06.

Opgesteld door Werkgroep Weerkunde, info:
www.weerkunde.be (Kris Dewulf).

Waarnemingen

Het volgende overzicht bevat de meest interessante ornithologische waarnemingen in Vlaanderen tijdens het voorjaar 2008.

Waarnemingen die aan homologatie onderworpen zijn dienen nog te worden onderzocht door het Belgisch Avifaunistisch Homologatiecomité; deze zijn met 'BAHC' aangeduid.

Dit periodiek overzicht is een Natuurpunt-project in samenwerking met de Natuurpunt-Vogellijn (*), de door Natuurpunt Studie gelanceerde waarnemingsite www.waarnemingen.be en de trektelsite www.trektellen.nl en wordt tevens samengesteld op basis van ingezonden meldingen van individuele waarnemers en regio-coördinatoren en van gegevens uit regionale tijdschriften en websites.

Alle waarnemers die de moeite namen gegevens in te zenden worden hartelijk bedankt. Eveneens een woordje van dank aan Walter Belis voor het schrijven van de 'résumé', aan Kris Dewulf voor het verwerken van de weergegevens, aan Marieke Berkvens voor het maken van de grafieken en aan Jean-Pierre Lucas voor het ter beschikking stellen van de trektelgegevens van www.trektellen.nl in overzichtelijke snel verwerkbare bestanden.

(* De werking van de Natuurpunt Vogellijn werd gestopt op 1 juli 2008 op het moment dat www.waarnemingen.be werd gelanceerd

DUIKERS en FUTEN

In het binnenland waren **Roodkeelduikers** *Gavia stellata* aanwezig van 8 t/m 17 maa te Kieldrecht-Doeldok (B. Deduytsche en J. De Vos), en van 17 t/m 21 maa te Verrebroek-Waaslandkanaal (B. Deduytsche, F. Van Lierop, K. Hessel en J. Van Impe).

Op 1 apr werd een **Parelduiker** *Gavia arctica* waargenomen te Kluizen-Spaarbekken (P. Adriaens en H. Verstraete).

Er waren waarnemingen van **Roodhalsfuten** *Podiceps grisegena* te Duffel/Rumst op 5, 6 en 22 apr en 27 mei (D. Colin, J. Tafforeau en K. De Keersmaecker) en te Kruike op 9 apr (P. Geerts).

Kuifduikers *Podiceps auritus* in zomerkleed

werden genoteerd op 5 apr te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk (K. De Keersmaecker), op 12, 13 t/m 20, 21 en 22 t/m 27 apr te Antwerpen-Hooge Maey resp. 1, 2, 3 en 1 ex. (H. Voet, B. Vogels, J. De Vos, L. Benoy, J. Van Ammel e.a.) en op 27 apr te Mechelen-Mechels Broek 2 ex. (R. Nossent).

ZEEVOGELS en AALSCHOLVERS

Het hoogste aantal **Noordse Stormvogels** *Fulmarus glacialis* tijdens het voorjaar betrof 6 ex langs De Panne op 1 maa (www.trektellen.nl).

Opmerkelijk was de waarneming van een **Stormvogeltje** *Hydrobates pelagicus* (BAHC) vanop het onderzoeksschip "De Zeeleeuw" op 28 mei (H. Verstraete, K. Lambeets, V. Stuer en R. Brabant).

Dagmaxima van **Jan-van-Genten** *Morus bassanus* werden geteld op 1 maa met resp. 291 en 1.562 ex. langs Oostende (E. Vanloo) en De Panne (D. D'Hert en H. Tyteca) en op 16 maa 125 ex. op de Noordzee tijdens de "Ostend Pelagic" (H. Mees).

REIGERS, OOIEVAARS en LEPELAARS

Naast broedgevallen van **Woudaapjes** *Ixobrychus minutus* werd de soort genoteerd op 9 mei te Genk-De Maten (C. Vanderydt), op 9 en 25 mei te Harelbeke-De Gavers resp. 1 en 2 ex. (J. Dekyvere en S. Feys), op 11 mei te Zeebrugge-Achterhaven 1 ♂ + 1 ♀ (D. Verbelen), op 14 en 17 mei te Lier-Anderstad 1 ♀ (D. Collin en J. Arras), van 17 tot 25 mei te Zoutleeuw-Het Vinne 1 ♂ (J. Mergeay, M. Vandeput, B. Verstraete, A. Holvoet, R.-M. Lafontaine e.a.) en op 27 mei te Hoeke-Hoekse Vaart 1 ♂ (G. Burggraave) en te Berlare (M. Vandenbril). Tevens werd 1 ex. meermaals gehoord te Balen-Scheps (S. Helsen en M. Van Buggenhout).

In het binnenland werden **Kwakken** *Nycticorax nycticorax* genoteerd op 22 apr te Aalter 1 ad. in een tuin (P. D'Hoore), op 10 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes 1 overtrekkend ad. (P. D'Hoore, M. Demeulemeester, J. Vanwynsberghe, G. Vergauwen, G. Van den Heuvel e.a.) en te Erpe-Honegem (W. Faveyts), op 13 mei te Zele 2 ex. (Vogelwerkgroep Durmevallei) en op 21 mei te Bachte-Maria-Leerne/Ooidonk 2 ex. (F. Ghyselen).

Van de overwinterende **Koereigers** *Bubulcus ibis* te Woumen-De Blankaart/Rhillebroeken en omgeving werden nog 4 ex. genoteerd tot 13 apr (K. Devos, G. Vandembroucke en W. Debruyne) en nog 3 ex. tot minstens 30 apr (D. Laplasse). Elders werden pleisteraars genoteerd van 17 tot 21 apr te Lokeren-Molsbroek (J. Everaert en M. De Cock), op 26 apr en van 4 tot 13 mei te Zoutleeuw-Het Vinne resp. 1 en 2 ex. (S. Raymaekers, P. Smets, M. Van Meeuwen E. en P. Collaerts, E. Hoebrechts e.a.), op 27 apr te Genk-Bokrijk 2 ex. over (P. Gabriëls) en later over Genk-De Maten (C. Vanderydt), op 28 apr en 3 mei te Knokke-Het Zwin resp. 1 en 2 ex. (T. Vandewiele en P. Janssens), van 28 apr tot 23 mei te Nieuwerkerken-Binderveld geregeld 1 ex. (P. Schuurmans, V. Dusart, S. Raymaeckers en P. Bellen), op 30 apr te Zonhoven-Wijvenheide 3 ex. (G. Beckers en M. Van Meeuwen) en te Hasselt 3 ex. (J. Fourneau, C. Vanderydt, K. Sauwens, S. Vangompel en B. Rouben) en op 3, 4, 5 en 7 mei resp. 2, 1, 1 en 2 ex. te Zeebrugge-Achterhaven (G. Orbie, G. Vanhulle, T. Goossens, M. D'haen, F. De Scheemaeker e.a.). Overvliegende ex. werden genoteerd op 18 apr te Brugge-Graaf Visart (J. De Smet), op 20 apr te Mechelen-Mechels Broek (R. Nossent), op 26 apr te Knokke-Put van Cloedt (J. Debuck en V. Goethals), op 30 apr te Knokke-Het Zwin (S. Raymaeckers), op 30 apr te Zandvoorde-Zoutekreek (M. Ferdinande), op 4 mei te Ertvelde (J. Elst), op 8 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, J. Debuck, O. Dochy, J. Buckens en P. Van Daele) en op 11 mei te Tienen-Bezinkingsputten (M. Vandepot).

Aan de Oostkust werden in maart-april de volgende maxima geteld van **Kleine Zilverreigers** *Egretta garzetta* op hun slaapplaatsen: 18 ex. te Sijsele-Ryckvelde op 1 maa (A. Cornelis) en 17 ex. te Knokke-Plaatpolder op 2 maa (F. De Scheemaeker). Buiten de oostkust waren er waarnemingen te Antwerpen/Orderen (2), Antwerpen-L.O. (3), Aalter, Assenede, Balen (2), Diksmuide, Evergem (2), Gent (2), Jabbeke, Kieldrecht (3), Kruike, Laarne, Lokeren (4), Lommel (4), Mol, Nieuwerkerken/Binderveld (2), Oostende (3), Oostkamp, Veurne, Zandvliet, Zedelgem, Zonhoven en Zoutleeuw.

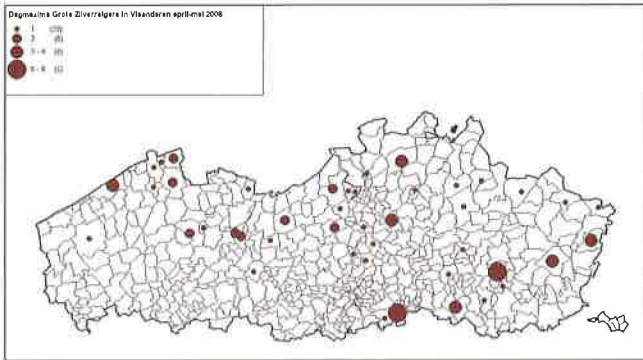

Koereiger *Bubulcus ibis*. 30 apr 2008, Zonhoven (L)
(Foto: Marc Van Meeuwen)

Kleine Zilverreiger *Egretta garzetta*. 2 maa 2008, Verrebroek (A)
(Foto: Raymond de Smet)

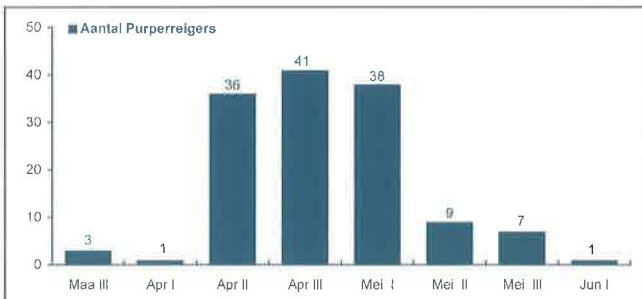
Kaart 1. Dagmaxima Grote Zilverreiger *Casmerodius albus* april-mei 2008

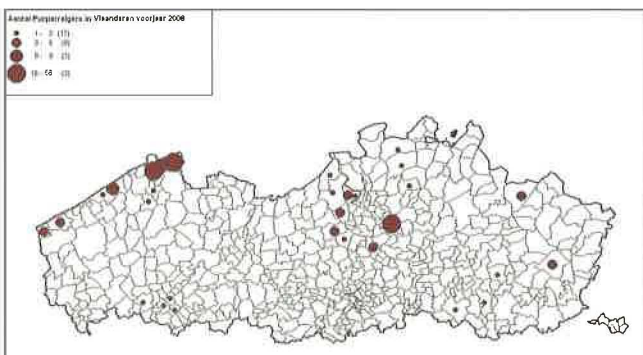
Lepelaar *Platalea leucorodia*. 20 apr 2008, Zeebrugge-De Fonteintjes (W) (Foto: Koen Verbanck)

Purperreiger *Ardea purpurea*. 4 mei 2008, Zeebrugge-De Fonteintjes (W) (Foto: Miel Ferdinande)

Figuur 1. Purperreiger *Ardea purpurea* voorjaar 2008

Kaart 2. Purperreiger *Ardea purpurea* voorjaar 2008

In april-mei werden nog **Grote Zilverreigers** *Casmerodius albus* genoteerd in 45 verschillende gemeentes (zie kaart 1).

Tijdens het voorjaar werden 131 **Purperreigers** *Ardea purpurea* genoteerd in 30 verschillende gemeentes (zie kaart 2). De eerste trekkers vlogen op 26 maa over Wintam-Noordelijk Eiland (K. De Keersmaecker), op 27 maa over Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore) en op 28 maa over Lier-Beneden Netevallei (J. Tafforeau). De doortrekkers viel traditioneel eind april-begin mei (zie figuur 1) met de hoogste dagaantallen op 20 apr met 7 ex. over Bredene-Spanjaardduinen (E. Vanloo, J. Demey, J. Dellaert en M. Ferdinande) en 10 ex. over Zeebrugge-De Fonteintjes (K. Verbanck, P. D'Hoore, P. Vantieghem, M. Demeulemeester en C. Wintein). Op deze laatste trektelpost werden niet minder dan 54 ex. geteld gedurende het ganse voorjaar (www.trektellen.be).

In totaal werden tijdens het voorjaar 27 **Zwarte Ooievaars** *Ciconia nigra* waargenomen met reeds een vroege trekker op 15 maart te Genk/Bokrijk (med. Natuurpunt Vogellijn).

Vanaf de 1ste decade van februari t/m de 1ste decade van juni trokken ca. 741 **Ooievaars** *Ciconia ciconia* (w.o. mogelijke dubbelstellingen) over Vlaanderen (zie figuur 2) en dit verspreid over 131 verschillende gemeentes (zie kaart 3). De volgende groepen van >10 ex. werden genoteerd: 12 ex. op 17 feb over Geraardsbergen, Ninove en Liedekerke (W. Faveyts, J. Magy, W. Mertens en S. Kestens), 12 ex. op 18 feb te Deerlijk (Y. Feryn), vermoedelijk dezelfde 23 ex. op 24 feb resp. over Galmaarden, Relegem/Asse en Beigem (L. Van Hoken, M. Segers, A. Taeymans, A. Smets en M. Janssens), 14 ex. op 14 maa te Antwerpen-centrum (K. Van Asten), 12 ex. op 16 maa te Kalken-Kalkense Meersen (M. Vandenbril), 21 ex. op 5 apr te Poederlee (J. Wouters), 12 ex. op 28 apr te Gent-Bourgoyen (B. Cottele, D. De Wilde, G. Spanoghe en W. Vansteelant) en 16 ex. op 10 mei te Zandvoorde-Zoutekreek (J. Buckens en H. Verstraete).

De 1ste **Lepelaars** *Platalea leucorodia* werden genoteerd op 2 feb te Uitkerke-Uitkerkse Polder (M. Ferdinande) en op 9 feb te Verrebroek-Verrebroekse Plassen 3 ex. (B. Deduysche).

Behalve op de broedplaats te Verrebroek werd de soort in het binnenland in de periode begin februari-begin juni ook genoteerd op de volgende plaatsen met telkens vermelding van het waargenomen aantal (indien > 1 ex.): Aalter (17), Anzegem (3), Antwerpen/Oorderen, Antwerpen-L.O. (2), Diksmuide (2), Drongen, Elen/Rotem, Harelbeke (11), Lommel (3), Rotem, Sint-Margriete en Wintam (2).

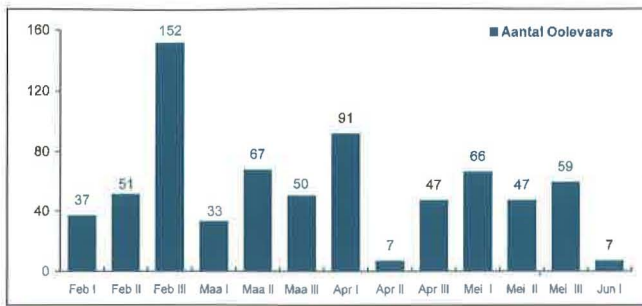
ZWANEN, GANZEN en EENDEN

Van de overwinterende **Kleine Zwanen** *Cygnus columbianus bewickii* verbleven 2 ad. te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk tot 2 maa (W. Verschueren), 2 ad. + 3 juv. te Sint-Agatha-Rode tot 1 apr (K. Aerts, K. Moreau, J. Nysten, H. Roosen, W. Desmet e.a.) en 1 gekwetst ex. te Doel/Prosperpolder tot in juni (D. De Wilde, K. Hessel, B. Deduysche, S. Baeten en W. De Rouck).

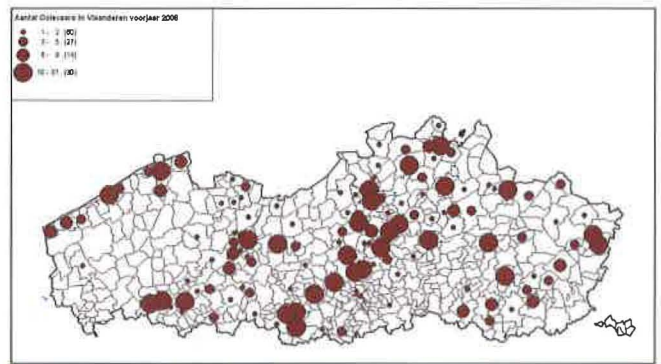
Van de te Brecht-Brechtse Heide overwinterende **Wilde Zwanen** *Cygnus cygnus* verbleven 5 ad. + 5 juv. tot 7 maa (D. Symens e.a.).

In april waren nog **Kleine Rietganzen** *Anser brachyrhynchus* aanwezig te Uitkerke op 6, 20 en 26 apr resp. 1, 3 en 2 ex. (H. Lecomte, F. Willemyns, G. Carette, K. Hessel, B. Pecceu e.a.), te Kieldrecht-Putten

Figuur 2. Ooievaar *Ciconia ciconia* voorjaar 2008

Kaart 3. Ooievaar *Ciconia ciconia* voorjaar 2008

West van 11 t/m 13 apr (B. Deduytsche en J. De Vos) en te Lier-Anderstad op 19 apr (K. van Asten).

Late **Toendriarietganzen** *Anser fabalis rossicus* werden genoteerd van 10 t/m 27 apr te Kieldrecht-Putten West (B. Deduytsche en J. De Vos), op 12 mei te Doel (M. D'haen), op 20 mei te Dendermonde (T. Moens) en op 22 mei te Brecht/St.Lenaarts (S. Leestmans)

Op 1 apr waren nog 310 **Kolganzen** *Anser albifrons* aanwezig te Doel-Doelpolder (J. Van Impe) en na midden april waren er nog waarnemingen te Zeebrugge-Hoge Noen op 26 apr (G. Carette, K. Dekeyser, K. Hessel en B. Pecceu), te Uitkerke tot 26 apr 2 ex. en tot 4 mei 1 ex. (B. Pecceu, F. Willemyns e.a.) en te Kieldrecht-Putten West op 29 apr (B. Deduytsche). Van 1 mei tot in juli verbleef een ad. te Mol/Rauw (L. Peeters).

Dwergganzen *Anser erythropus* (BAHC) van ongekende origine werden genoteerd te Harelbeke-De Gavers op 28 maa 2 ex. naar ZW (F. Goussaert), te Denderleeuw op 13 apr (B. De Bruyn en J. Mertens) en te Brecht/St.Lenaarts op 30 mei 1 ad. van hoog toekomend en korte tijd pleisterend (J. Scheirs).

In het binnenland werden **Rotganzen** *Branta bernicla* waargenomen van 5 maa t/m 9 apr te Geistingen-Houbenhof (M. Opdenacker en B. Hilven) en op 9 apr te Doel (D. De Wilde) en van 20 t/m 23 mei was nog een ex. aanwezig te Zeebrugge-Hoge Noen/Sterneneiland (J. Buckens en W. Courtens).

Op 5 maa was nog een juv. **Roodhalsgans** *Branta ruficollis* (BAHC) aanwezig te Stuivekenskerke (R. Jean-Pierre).

In mei waren nog **Smienten** *Anas penelope* aanwezig te Heist-kleiputten op 5 en 8 mei resp. 2 en 1 ex. (L. Gillis en P. Martens), te Zeebrugge-Hoge Noen op 5 en van 18 t/m 25 mei resp. 1 en 2 ex. (G. Orbie, P. Boesman en J. Buckens), te Uitkerke op 5 mei (F. Willemyns) en op 25 mei 2 ex. (G. Orbie), te Bredene op 4 mei 1 ex. naar ZW (K. Moreau), te Roksem op 25 mei 1 koppel (S. D'haese en D. Peene) en te Retie-Prinsenpark van 20 mei t/m 4 jun 1 ♂ (G. Van Hove, P. Van der Schoot en K. Weemaes).

Pijlstaarten *Anas acuta* werden in mei nog genoteerd te Zeebrugge-Hoge Noen op 2, 3 en 25 mei (D. Verbelen, J. Elst, T. Goossens, J. Debuck en P. D'Hoore), te Zeebrugge-De Fonteintjes op 25 mei 1 ex. naar ZW (P. D'Hoore en J. Buckens), te Uitkerke op 3 mei 1 ♂ (B. De Boeck), te Stuivekenskerke op 9, 16 t/m 18 en 25 mei 1 ♂ (H. Tyteca, G.

Quaghebeur, M. Demeulemeester en T. Calu), te Woumen-De Blankaart op 16 mei (G. Quaghebeur), te Veurne op 1 mei (H. Tyteca), te Harelbeke-De Gavers op 11 mei 1 ♂ (F. Goussaert), te Ardoio op 21 mei (K. Debusschere), te Merendree op 15 mei (H. Tessely), te Verrebroek op 14 mei 1 ♂ (J. Van Impe), te Wintam-Noordelijk Eiland gans mei tot in juni 1 ♂ (B. en K. De Keersmaecker, L. De Wit, J. Reyniers e.a.) en te Lommel-Maatheide op 16 mei 1 ♀ (L. Peeters).

Eind februari verschenen de eerste **Zomertalingen** *Anas querquedula* op 24 feb te Woumen-Spaarbekken 3 ♂♂ + 1 ♀ (K. Devos), te Nieuwmonster 2 ♂♂ (M. Kaesemans en Y. Baptiste) en te Genk-De Maten 1 koppel (C. Vanderydt en J. Bertrands), op 26 feb te Oostkamp/Moerbrugge 2 ♂♂ (S. Cooleman en G. Vanhulle) en te Gent-Bourgoyen 2 ♂♂ (G. Spanoghe) en op 29 feb te Mol-Postel-Ronde Put 1 ♀ (med. L. Peeters). Aantallen van > 10 ex. werden genoteerd te Uitkerke op 16 maa 13 ex. (F. Beidts, G. De Clercq, L. Lybeer en F. Vanhee), te Zandhoven/Viersel op 29 maa 13 ex. (J. Tafforeau), te Zoutleeuw-Het Vinne op 24 maa 10 ex. (M. Vandeput, P. Smets e.a.) en te Herkede-Stad-Schulensbroek op 30 maa en 8 en 9 apr resp. 12, 13 en 19 ex. (K. Leysen, R. Colliers en G. Beckers).

Een **Siberische Taling** *Anas formosa* (BAHC) van onbekende origine werd op 22 maa gezien

te Oostkamp (G. Burggraeve).

Krooneenden *Netta rufina* waren aanwezig op 22 plaatsen en dit op 15 maa te Jabbeke 2 ex. (S. Cooleman en P. Martens), van 14 maa t/m 18 apr te Retie-Prinsenpark 1 ♂ (F. van Hout, T. Van de Venne, G. Van Hove e.a.), op 23 maa te Ertvelde 1 ♂ (D. Acke), op 26 maart te Geel-Zammels Broek (L. Geens), op 29 maa te Ettelgem 2 ex. (Y. Adams en S. Cooleman), op 2/3 apr en van 27 apr t/m 1 mei te Zemst-Bos van Aa 1 ♂ (J.-P. Verduystert, R. De Boom en M. Segers), op 3 apr te Grimbergen 1 ♂ (R. De Boom), op 9 apr te Mechelen-Zennegat 1 ♂ (W. Mertens), op 13 apr te Oudenburg 1 koppel (D. Peene), van 15 apr t/m 18 mei te Mol/Rauw 1 ♂ (M. Emmers e.a.) met aldaar op 18 mei 1 koppel (P. Van der Schoot), van 19 apr tot in juni te Antwerpen-De Kuifeend geregeld 1 ♂ (L. Benoy, J. Van Ammel, J. De Vos e.a.), op 22 apr te Lier-Netevallei 1 koppel (G. Driessens en J. Tafforeau), op 25 apr te Maasmechelen 1 ♂ (G. Beckers), op 27 apr te Kallo/Melsele-Groot Rietveld 1 ♂ (K. De Rouck en J. Celis), op 27 apr en 16 mei te Rumst/Terhagen 1 ♂ (K. De Keersmaecker en W. Van Nunen), op 1 mei te Oostende 1 ♂ (J. Mortelmans), op 5 mei te Mechelen-Mechels Broek 1 ♂ (R. Nossent), op 11 mei te Beernem 1 ♂ (L. Devreese), op 12 en 22 mei te Adinkerke 1 ♂ (R. Billiau, S. Feys en W. Verduystert), op 15 mei te Lommel-Kristallijn 1 ♂ (L. Peeters), van 16 mei tot 9 jun te Sint-Agatha-Rode-Grootbroek (A. Smets, B.

Krooneend *Netta rufina*. ♂. 26 maa 2008, Geel-Zammels Broek (A) (Foto: Lieve Geens)

Nef, M. Walravens, R. Felix, L. Hendrickx e.a.), op 19 mei te Eke (med. Natuurpunt Vogellijn) en van 27 mei tot 9 jun te Willebroek-Broek Denayer 1 ♂ (J. Van den Bogaert e.a.).

Gans het voorjaar pleisterde een ♀ **Witoogend** *Aythya nyroca* te Harelbeke-De Gavers (F. Goussaert e.a.) en op 25 apr was een ♂ aanwezig op een heideven te Brecht-Groot Schietveld (J. De Ridder, D. Symens e.a.).

In april-mei werden **Toppers** *Aythya marila* genoteerd op 5 apr te Harelbeke-De Gavers 2 ♂♂ + 10 ♀♀ (F. Goussaert, C. Wintein en F. Declercq), op 29 apr te Lommel-Maatheide 1 koppel (L. Peeters) en van 25 t/m 31 mei te Nieuwpoort-IJzermonding 1 ♂ (C. Wintein en F. T'Jollyn).

In het binnenland was een ♂ **Eider** *Somateria mollissima* aanwezig te Hingene op 20 mei (J. Soors).

Een ♀ **Ijseend** *Clangula hyemalis* verbleef van 13 t/m 20 apr te Roksem (D. Peene, J. Mylle en S. D'Haese).

Te Harelbeke-De Gavers verbleven 2 ♂♂ + 1 ♀ **Zwarte Zee-eend** *Melanitta nigra* op 5 apr (F. Goussaert, C. Wintein en F. Declercq).

Aan de kust werden max. 150 à 200 **Grote Zee-eenden** *Melanitta fusca* geteld te De Panne op 23 maa (D. D'Hert) en in het binnenland werd de soort genoteerd te Woumen-Spaarbekken van 24 feb t/m 25 apr 1 ♀ (K. Devos), te Antwerpen-L.O.-Blokkesdijk van 16 maa t/m 10 apr 1 imm. ♂ (W. Verschuere, A. Durinck, A. Holvoet, J. De Vos e.a.), te Duffel/Rumst van 3 feb t/m 8 apr 2 1stewinter ♂♂ (K. en B. De Keersmaecker, D. Colin, J. Tafforeau, K. Van Asten, S. Baeten e.a.), te Zemst-Bos van Aa op 5 apr 7 ex. (K. Helsen), te Mol/Rauw van 16 dec 2007 t/m 4 mei 2008 1 1stejaars ♂ (E. Van Audenhove, M. Emmers, L. Peeters, N. Venema e.a.), te Lommel-Maatheide op 6 apr 1 ♀ (L. Peeters) en te Herkede-Stad-Schulensbroek van 15 maa t/m 21 apr 1 1stewinter ♂ (K. Leysen, C. Vanderydt, M. Lodewijckx, W. Mondelaers, W. Vanwesemael e.a.).

Van mei tot in juni waren tot max. 2 ♂♂ + 1 ♀ **Brilduiker** *Bucephala clangula* aanwezig te Kalmthout-Grenspark (I. Vandamme, H. Jacobs, J. Jordaens, D. Symens, W. Vanwesenbeeck, H. Voet e.a.) en van 28 apr t/m 12 mei pleisterde nog 1 ♂ te Duffel (J. Tafforeau, D. Colin en K. Van Asten).

In mei werden nog **Nonnetjes** *Mergus albellus* gezien op 21 mei te Kieldrecht-Putten West 1 ♀ (B. Deduytsche) en op 28 mei te Heffen 1 ♂

(R. Nossent).

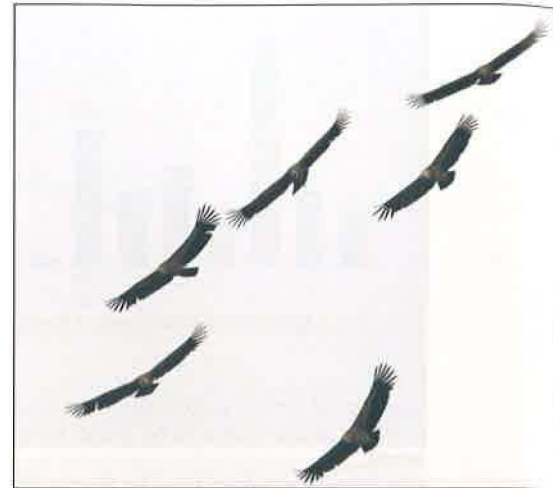
In mei trokken nog **Middelste Zaagbekken** *Mergus serrator* langs Zeebrugge-De Fonteintjes op 3 en 4 mei resp. 3 en 1 ex. (J. Buckens, J. Debuck, T. Goossens, P. D'Hoore, C. Wintein, P. Adriaens e.a.) en langs Bredene op 4 en 9 mei resp. 1 en 2 ex. (K. Moreau, J. Mylle en D. Vanhoecke) en in het binnenland waren er waarnemingen te Harelbeke-De Gavers op 19 apr 1 ♀ naar NO (F. Goussaert), te Waasmunster-Hamputzen op 2 maa 1 ♂ (J. Everaert en O. Beck), te Antwerpen-L.O.-Blokkesdijk op 26 maa 1 ♂ (D. De Wilde), te Antwerpen-Hooge Maey op 25 maa 1 ♂ (J. Van Impe), te Rumst op 1 en 2 apr 1 koppel (K. Van Asten), te Lier-Anderstad op 2 apr 2 ex. (N. Willaert en L. Verstrepen), te Mechelen-Mechels Broek op 5 apr 1 ♂ (R. Nossent), te Mol/Rauw op 14 apr 5 ♀-kleed (L. Peeters), te Genk-De Maten op 14 apr 1 ♀ (C. Vanderydt, J. Bertrands en B. Hilven) en te Kessenich op 5 maa (M. Opdenacker)

Op 13 mei vloog nog een ad. ♂ **Grote Zaagbek** *Mergus merganser* over Elen-Bichterweerd (G. Beckers).

ROOFVOGELN

Op 9 en 10 mei werden op meerdere locaties opmerkelijke aantallen doortrekkende **Wespendieven** *Pernis apivorus* geteld met resp. 55 en 71 ex. over Elen-Bichterweerd (M. Opdenacker, G. Beckers en D. Herman) en resp. 21 en 41 ex. over Lommel (L. Peeters, N. Venema, M. Vermeulen, G. Sanders en J. Sas) en op 9 mei 72 ex. over Tienen (M. Vandeput, E. Hoebrechts, K. Boux en P. en E. Collaerts). In totaal werden tijdens het late voorjaar op diverse Vlaamse telposten 405 overtrekkende exemplaren geteld (www.trektellen.nl).

In de periode 21 maa-eind mei werden in totaal maar liefst 271 **Zwarte Wouwen** *Milvus migrans* gemeld (w.o. mogelijke dubbeltellingen) (zie figuur 3), verspreid over heel Vlaanderen (zie kaart 4). Dit is met ruime voorsprong het hoogste voorjaarsaantal sinds vele jaren. De piekdoortrek viel in de laatste week van april en de eerste week van mei. Het hoogste dagtotaal van 5 ex. werd genoteerd op 29 apr te Elen-Bichterweerd (G. Beckers en S. Leestmans) en op 28 apr te Mol/Rauw (L. Peeters en N. Venema). In het Beneden Schelde-gebied was er opnieuw een broedpoging (de 2 vogels waren aanwezig vanaf half april tot in juni) (J. De Vos, M. D'Haen, P. Symens, W. Verschuere, T. Audenaert e.a.).

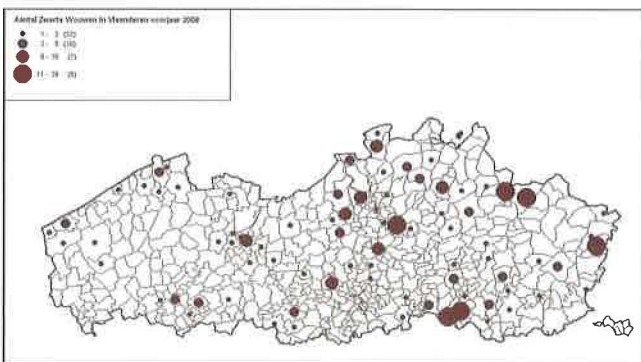

Vale Gieren *Gyps fulvus*. 26 mei 2008, Oplabbeek (L)
(Foto: Dirk Ottenburghs)

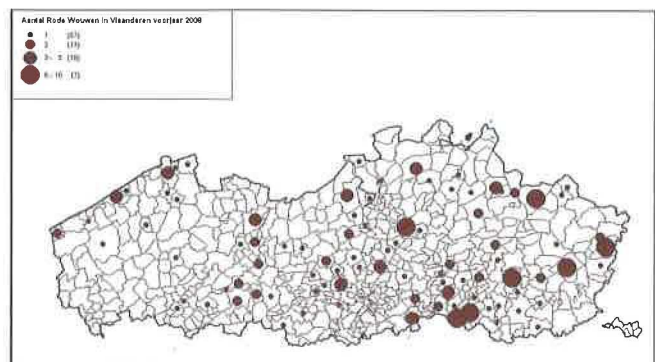
In de periode eind februari-eind mei werd het zeer hoge totaal van 179 **Rode Wouwen** *Milvus milvus* waargenomen in Vlaanderen (w.o. mogelijke dubbeltellingen) (zie figuur 3), verspreid over heel Vlaanderen (zie kaart 5). Dit is met voorsprong het hoogste voorjaarsaantal van de laatste jaren. De piekdoortrek viel eind april-begin mei. Het hoogste dagtotaal bedroeg 4 ex. op 30 apr te Elen-Bichterweerd (G. Beckers, M. Opdenacker en S. Vangompel).

Immature **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla* (BAHC) werden gemeld op 20 apr te Kortesseem (J. Neujens) en op 23 apr te Brasschaat (D. Schoofs). Een mogelijk exemplaar vloog op 9 apr over Lommel (T. Janssen, M. Emmers en T. Gadeyne).

Hoewel de aantallen ver achterop bleven in vergelijking met de zeer omvangrijke invasie uit 2007, leverde het voorjaar van 2008 opnieuw de nodige waarnemingen van **Vale Gier** *Gyps fulvus* (BAHC) op. Op 12 mei werden 4 overtrekkende ex. waargenomen te Mater (G. Tack); op 29 mei werden hier bovendien 9 overvliegende ex. waargenomen (C. De Neve). Van 26 tot 28 mei pleisterde een groep van 17 ex. te Oplabbeek (D. Damiaens, C. Vanderydt, K. Leysen, D. Verbelen, G. Driessens, G. Beckers e.a.). Een groep van 45 ex. werd op 30 mei gemeld te Aartrijke (med. J. Buckens) en op 31 mei te Geraardsbergen (H. Vanmelckebeke).

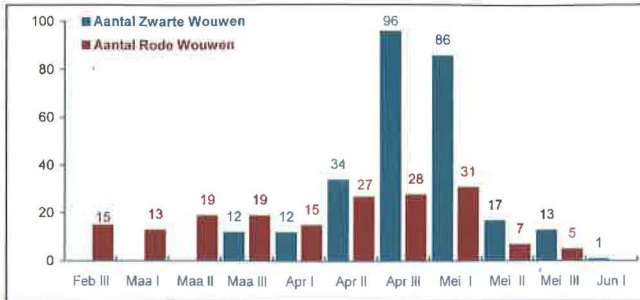

Kaart 4. Zwarte Wouw *Milvus migrans* voorjaar 2008

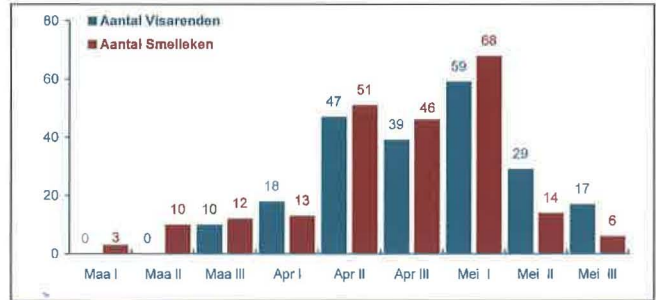

Kaart 5. Rode Wouw *Milvus milvus* voorjaar 2008

Figuur 3. Zwarte Wouw *Milvus migrans* en Rode Wouw *Milvus milvus* voorjaar 2008

Figuur 4. Visarend *Pandion haliaetus* en Smelleken *Falco columbarius* voorjaar 2008

Op 25 mei werd een vermoedelijke **Monniksgier** *Aegypius monachus* (BAHC) gemeld over Lier (D. Colin). Indien aanvaard door het BAHC zou dit het eerste geval van deze soort in België zijn.

Van 3 t/m 5 mei werd een ad. **Slangenarend** *Circaetus gallicus* (BAHC) waargenomen te Brecht-Groot Schietveld (D. en P. Symens, W. Sluis, J. De Ridder, Y. Coenraeds e.a.) met aldaar mogelijk hetzelfde ex. op 19 mei (B. Hoeymans). Tevens waren er waarnemingen op 16 en 18 mei te Oud-Turnhout (L. Van Gompel en med. W. Vanreusel), op 17 mei te Sint-Agatha-Rode (R. en H. Felix) en op 27 mei te Meeuwen (S. De Saegher, F. T'Jollyn en R. Guelinckx).

In de periode maart-mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 762 **Bruine Kiekendieven** *Circus aeruginosus* op doortrek geteld (www.trektellen.nl), waarvan maar liefst 223 langs Zeebrugge-De Fonteintjes. De piekdoortrek vond plaats in de tweede helft van april, met ook nog significante aantallen in de eerste decade mei. Hoge dagtotalen werden genoteerd op 20 apr te De Panne 51 ex. (W. Vansteenlant, M. Jacobs, en D. D'Hert), te Zeebrugge-De Fonteintjes 43 ex. (P. D'Hoore, P. Vandousselaere, M. Demeulemeester, C. Wintein, K. Verbanck e.a.) en te Zandvoorde 56 ex. (E. Vanloo, J. Demey, M. Ferdinande e.a.) en op 3 mei te Zandvoorde 37 ex. (E. Vanloo, M. Ferdinande, M. Pottier, J. Mylle, N. Vervacke e.a.).

In mei werden nog **Blauwe Kiekendieven** *Circus cyaneus* waargenomen op 1 mei te Meetkerke (J. Vansteenkiste) en te Zingem 1 imm. ♂ (B. Heirweg), op 2 mei te Kruishoutem (G. Colombie) en te Tongeren (S. Raymaekers), op 2, 10 en 25 mei te Assen resp. 1, 1 en 2 ex. (M. Janssens), op 3 mei te Zuienkerke (J.

Vansteenkiste), op 3 en 8 mei te Knokke (D. Verbelen en J. Deubuck), op 3, 9 en 10 mei te Zandvoorde resp. 2, 4 en 8 ex. (E. Vanloo, M. Ferdinande, M. Pottier, J. Mylle, N. Vervacke e.a.), op 3 mei en van 25 mei t/m 6 jun te Brecht-Groot Schietveld resp. 1 ♀ en 1 ♂ + 1 ♀ (J. De Ridder, D. en P. Symens, D. Schietecatte en H. Nuytemans), op 3, 4, 5, 6, 8, 10 en 28 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes resp. 2, 1, 1, 1, 2, 5 en 1 ex. (P. D'Hoore, J. Deubuck, T. Goossens, J. Buckens, J. Elst e.a.), op 5 mei te Mechelen (F. Collet), op 5 en 23 mei te Uitkerke (F. Willemyns en G. De Clercq), op 8 mei te Kalmthout (W. Vanwesenbeeck en W. Sluis), op 7 mei te Wintam (K., B. en E. De Keersmaecker), op 9 mei te Gottem (A. Devos), op 15 en 25 mei te Lier (K. De Keersmaecker, J. Tafforeau, J. Celis, K. Van Asten en D. Colin), op 18 mei te Petegem-aan-de-Schelde (T. Helsloot) en op 24 mei te Heist (L. Gillis). In totaal werden tijdens het voorjaar op diverse Vlaamse telposten 90 overtrekkende exemplaren geteld (www.trektellen.nl).

Op 9 apr vloog een ad. ♂ **Steppiekiekendief** *Circus macrourus* (BAHC) laag over naar ZW te Brecht-Groot Schietveld (D. Symens), met daarnaast ook waarnemingen op 12 apr te Lier 1 2KJ ex. (J. Celis, K. Van Asten, R. Vermynen en D. Colin) en op 27 apr langs Zeebrugge-De Fonteintjes 1 2KJ ♀ (P. D'Hoore, J. Buckens, M. Demeulemeester, J. Elst, F. T'Jollyn e.a.).

Niet met zekerheid gedetermineerde slanke kiekendieven **Grauwe Kiekendief/ Steppiekiekendief** *Circus pygargus/macrourus* in tweedejaars kleed werden waargenomen op 28 apr te Verrebroek (K. Hessel) en op 2 mei te Lier (D. Colin, R. Vermynen, K. Van Asten en J. Celis).

De eerste **Grauwe Kiekendief** *Circus pygargus* trok op 17 apr over Gingelom (A. Vanmarse-

nille). In totaal werden vanaf 17 apr tot eind mei 83 ex. genoteerd (zie kaart 6), met een piek in de eerste decade van mei. Dit is met ruime voorsprong het hoogste voorjaarsaantal sinds vele jaren.

In de periode maart-mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 735 trekkende **Sperwers** *Accipiter nisus* geteld (www.trektellen.nl). Vermeldenswaardig zijn de dagtotalen op 20 en 26 apr te Zandvoorde, met telkens 22 ex. (E. Vanloo, J. Demey, M. Ferdinande e.a.).

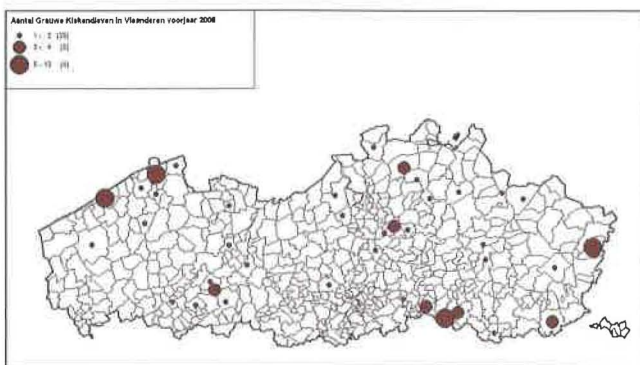
In de periode maart-mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 1.179 doortrekkende **Buizers** *Buteo buteo* geteld (www.trektellen.nl). Vermeldenswaardige dagtotalen werden genoteerd op 8 en 15 maa te Genk resp. 65 en 115 ex. (C. Vanderydt, S. Raymaekers en S. Vangompel).

Een Aquila-arend die op 7 mei eerst over Schelle (B. De Keersmaecker) en later over Wilrijk (S. Baeten en W. De Rouck) vloog werd op de eerste locatie gedetermineerd als **Schreeuwarend** *Aquila pomarina* (BAHC).

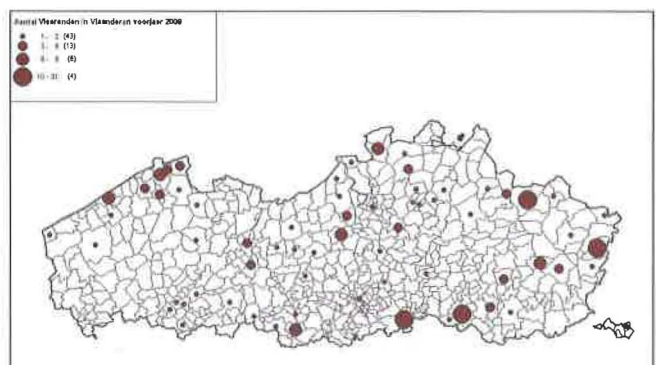
Op 9 mei vloog een ongedetermineerde arend over Brugge (J. Desmet). Een **arend** *Aquila species* van het type **Schreeuwarend/Bastaardarend** *Aquila pomarina/clanga* (BAHC) werd op 10 mei waargenomen te Lommel (L. Peeters, N. Venema en E. Van Audenhove).

Dwergarenden *Hieraaetus pennatus* (BAHC) werden gemeld op 19 apr te Sint-Gillis-Waas (J. D'Hollander) en een vogel van de lichte fase op 14 mei te Eeklo (P. Dhaluin).

Vanaf 26 maa tot eind mei werden in totaal 220 **Visarenden** *Pandion haliaetus* gemeld in Vlaanderen (w.o. mogelijke dubbeltellingen) (zie figuur 4), verspreid over heel Vlaanderen (zie kaart 7), met de hoogste aantallen traditioneel in de tweede decade van april en in de eerste decade van mei. Dit is met ruime voor-

Kaart 6. Grauwe Kiekendief *Circus pygargus* voorjaar 2008

Kaart 7. Visarend *Pandion haliaetus* voorjaar 2008

Het roofvogelrijke voorjaar 2008: talrijke Roodpootvalken en meer van dat fraais

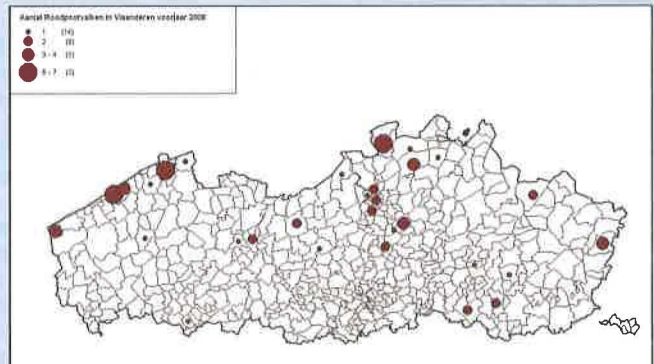
Het voorjaar van 2008 werd gekenmerkt door opmerkelijke aantallen Roodpootvalken. Met in totaal minstens 66 genoteerde exemplaren vormt 2008 het beste geregistreerde voorjaar ooit voor deze soort in Vlaanderen. Het vorige recordjaar dateerde reeds van 1992, en het totaal van toen (55 ex.) werd in 2008 ruimschoots overschreden. Sterker nog: het voorjaarstotaal van 2008 nadert zelfs het beste jaartotaal dat ooit in Vlaanderen werd vastgesteld, nl. 70 ex. in 1992 (Faveyts 2007). Het eerste exemplaar in 2008 werd genoteerd op 17 apr te Doel (J. Van Ammel). In de laatste decade van april volgden aanvankelijk slechts 2 vogels, maar in de eerste decade van mei barstte het goed los, met in totaal 26 doorgegeven exemplaren. In de tweede en derde decade van mei werden nog steeds mooie aantallen genoteerd. In juni waren de vogels grotendeels verdwenen, met nog drie waarnemingen: op 1 jun te Kalmthout 1 ad. ♀ (S. Desaeger), op 3 jun te Hakendover 1 ♀ (K. Boux) en op 23 jun te Wuustwezel 2KJ ♀ (P. Symens) (zie figuur 5). Tijdens influxen van Roodpootvalken in Vlaanderen zijn enkele grote heideterreinen in de Antwerpse Noorderkempen geliefde pleisterplaatsen, waar vaak gedurende langere tijd meerdere vogels blijven pleisteren. In het voorjaar van 2008 was dat niet anders. Op het Groot Schietveld in Brecht werden op 26-28 mei tot maximaal 3 adulte mannetjes genoteerd (D. en P. Symens, J. De Ridder, W. Sluis, M. Berkvens, H. Nuytemans e.a.). De Kalmthoutse Heide te Kalmthout was de meest populaire pleisterplaats tijdens deze influx, met heel wat waarnemingen in de periode 7 mei-1 juni, waaronder maximaal 7 vogels op 26 mei (W. Vanwesenbeeck, I. Ledegen, D. Heylen, J. Schrey, G. Vermeersch e.a.). Er werden Roodpootvalken genoteerd in alle Vlaamse provincies (zie kaart 8), met de hoogste aantallen in de provincies West-Vlaanderen (26) en Antwerpen (24). In de eerste provincie ging het vrijwel uitsluitend om actieve doortrekkers in de kuststreek; in de tweede provincie ging het in belangrijke mate ook om pleisterende vogels op de reeds vermelde heideterreinen in de Noorderkempen. Een dergelijk patroon werd ook bij influxen in het verleden reeds vastgesteld. Van een aantal waargenomen vogels werd ook de leeftijd en/of het geslacht doorgegeven. Onder 32 op geslacht gebrachte vogels waren er 17 mannetjes. Tien op leeftijd gebrachte vogels gaven een mooie verdeling van vijf adulte exemplaren en vijf vogels in hun tweede kalenderjaar. De opvallende influx van Roodpootvalken werd ook in andere landen in West-Europa opgemerkt. Zo werden in Frankrijk circa 1.200 vogels genoteerd en in Nederland minimaal 300, waaronder een groep van maar liefst 35 exemplaren (van den Berg & Haas 2008).

Naast vele Roodpootvalken werden er ook duidelijke hogere aantallen opgetekend van een aantal andere roofvogelsoorten. Niet minder dan vijf soorten schaarse roofvogels lieten in het voorjaar van 2008 het hoogste voorjaarstotaal voor de periode 2002-2008 optekenen: Zwarte Wouw (268 ex. in 2008; gemiddeld 128 ex. in 2002-2007), Rode Wouw (178 ex. in 2008; gemiddeld 81 ex. in 2002-2007), Visarend (212 ex. in 2008; gemiddeld 105 ex. in 2002-2007), Grauwe Kiekendief (82 ex. in 2008; gemiddeld 35 ex. in 2002-2007) en Smelleken (223 ex. in 2008; gemiddeld 90 ex. in 2002-2007). De hoge aantallen Wespendienven op enkele telposten in het oosten van Vlaanderen op 9 en 10 mei (zie waarnemingsoverzicht) waren eveneens ongewoon en passen ook in het hierboven voorgestelde plaatje.

De toegenomen populariteit van het trekken zal weliswaar in zekere mate hebben bijgedragen tot deze hogere aantallen, maar de weersomstandigheden hebben vermoedelijk de doorslag gegeven. De weelde aan schaarse roofvogelsoorten tijdens het voorjaar van 2008 had immers veel te maken met twee periodes van aanhoudende oostenwinden: 16-23 april en 3-16 mei (Sovon-Nieuws 2008). De soorten waarvan opvallend hoge aantallen werden vastgesteld zijn trekvogels die relatief laat in het voorjaar doortrekken. De Rode Wouw, een soort die reeds in maart de broedgebieden in noordelijk Europa bereikt, lijkt in dat opzicht een uitzondering te vormen. Dat er desondanks veel Rode Wouwen passeerden in 2008 kan worden verklaard door het feit dat deze soort in het voorjaar typisch een dubbele trekpiek vertoont: een eerste piek van adulte vogels in maart en een tweede piek eind april - begin mei van jonge, nog niet-broedrijpe vogels (Faveyts 2007). De tweede piek was opmerkelijk hoger door de oostenwinden. De populariteit van de betrokken soorten broeden ten noorden en ten oosten van

Roodpootvalk *Falco vespertinus*. 1ste zomer ♂. 26 mei 2008, Kalmthout-Grenspark (A) (Foto: Johan Buckens)

Kaart 8. Roodpootvalk *Falco vespertinus* voorjaar 2008

Figuur 5. Roodpootvalk *Falco vespertinus* voorjaar 2008

Vlaanderen. De meeste vogels passeren ten oosten van Vlaanderen op hun noordwaartse trek in het voorjaar, maar onder invloed van aanhoudende oostenwinden kunnen meer vogels dan normaal in Vlaanderen terecht komen op hun weg naar de broedgebieden. Dat is wat gebeurde in het voorjaar van 2008.

- van den Berg A. B. & Haas M. WP reports. *Dutch Birding*. 30 (2008) 4
- Faveyts W. 2007. Schaarse roofvogels in Vlaanderen. In Leysen K., Robbrecht G., Herremans M., Faveyts W. & Berkvens M. 2007. Themanummer Roofvogels in Vlaanderen. *Natuur.oriolus*, 73 (3), bijlage 60-74
- Sovon-Nieuws. 21 (2008) nr. 2. Voorjaarstrek 2008: effecten van oostenwind?

sprong het hoogste voorjaarsaantal sinds vele jaren. Hoge dagtotalen werden gemeld op 3 mei te Lommel 5 ex. (L. Peeters, N. Venema en T. Gadeyne) en op 8 en 9 mei te Elen-Bichterweerd telkens 5 ex. (G. Beckers, M. Opdenacker, D. Damiaens, R. Schols en J. Smeets).

In de periode maart-begin mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 363 trekende **Torenvalken** *Falco tinnunculus* geteld (www.trektellen.nl).

In totaal werden in de periode maa-mei 223 **Smellekens** *Falco columbarius* gezien. Dit is met ruime voorsprong het hoogste voorjaarsaantal van de voorbije jaren. Het dagmaximum bedroeg 10 ex. op 20 apr te Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, P. Vandousselaere, M. Demeulemeester, C. Wintein, K. Verbanck e.a.). De piekdoortrek werd vastgesteld in de eerste decade van mei (zie figuur 4). De maand mei leverde nog het hoge aantal van 88 vogels op, met als dagmaximum 5 ex. te De Panne op 8 mei (T. Moens). Na 10 mei waren er nog de volgende waarnemingen: te Heist op 11 mei (P. Adriaens), te Zeebrugge op 11, 12, 20, 21, 22, 24 en 25 mei (P. D'Hoore, J. Buckens, J.

Debuck, P. Van Daele, O. Dochy e.a.), te Zuienkerke op 14 mei (D. Verbelen), te Brecht op 1, 12, 16, 18 en 19 mei (D. en P. Symens en W. Sluis), te Kalmthout op 5 mei (G. Vermeersch), te Lier op 24 en 25 mei (K. De Keersmaecker, J. Tafforeau, J. Arras, K. van Asten, D. Colin e.a.), te Lommel op 11 mei 2 ex. (P. Van Audenhove, T. Jansen, E. Vaes, M. Van Mierlo en P. Allaerts) en te Outgaarden op 13 mei (F. Verdonckt).

In de periode maart-begin mei werden op diverse Vlaamse telposten in totaal 295 trekende **Boomvalken** *Falco subbuteo* geteld (www.trektellen.nl). Twee vroege exemplaren vlogen op 17 maa over Kalken (E. Roels). Het hoogste dagtotaal bedroeg 15 ex. over Zeebrugge-De Fonteintjes op 20 apr (P. D'Hoore, P. Vandousselaere, M. Demeulemeester, C. Wintein, K. Verbanck e.v.a.). Het hoogste pleisterend aantal betrof 21 ex. te Brecht-Groot Schietveld op 25 mei (D. Symens).

Slechtvalken *Falco peregrinus* werden in totaal op minstens 77 plaatsen genoteerd, zowel in

de buurt van de gekende broedplaatsen als daarbuiten.

HOENDERS, RALACHTIGEN en KRAAN-VOGELS

Spectaculair was de ontdekking van een **Kleine Trap** *Tetrax tetrax* (BAHC) op 20 apr te Leefdaal-Korbeekveld (J. Nysten, A. Smets, E. en P. Collaerts, K. Boux e.a.). Een met foto's gedocumenteerde korte bijdrage hierover werd reeds gepubliceerd in *Natuur.oriolus* 2008: 55.

Een **Kleinst Waterhoen** *Porzana pusilla* (BAHC) was aanwezig op 1 mei te Hingene-Noordelijk Eiland (J. Reyniers).

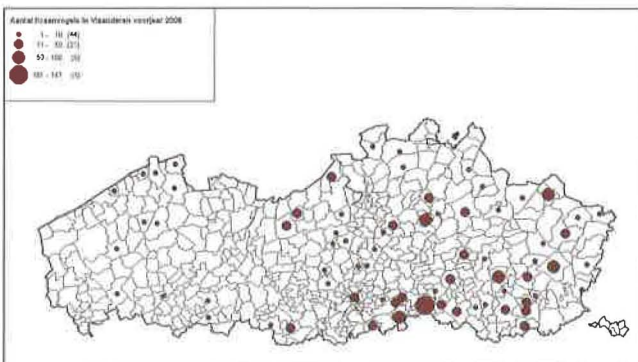
Aprilwaarnemingen van **Kwartel Coturnix coturnix** werden opgetekend op 23 apr te Nokere (med. Natuurpunt Vogellijn), op 26 apr te Outgaarden (F. Verdonckt) en te Zeebrugge-Hoge Noen (F. De Scheemaeker en G. Neyt) en op 28 apr te Zeebrugge-Westdam (J. Buckens). De eerste waarneming van **Porseleinhoen** *Porzana porzana* gebeurde op 30 maa te Idegem (F. Van de Water). In de periode april-mei werden de soort eveneens genoteerd op de volgende plaatsen met vermelding van het dagmax. indien >1 ex.: Woumen-De Blankaart (4), Woumen-Ijzerbroeken (6), Harelbeke-De Gavers, Gent-Bourgoyen, Lokeren-Molsbroek, Ekeren-Bospolder en Kalmthout-Grenspark.

Kwartelkoningen *Crex crex* lieten zich horen op 30 apr te Geraardsbergen (X. Coppens), op 11 mei te Merksplas (R. Verlinden), op 12 mei te Oostende (Y. Adams), van 19 mei t/m 2 juli te Schulen in totaal 3 zangposten (K. Leysen, C. Vanderydt, M. Lodewijckx, M. Herremans, G. Beckers e.a.), op 27 mei te Wetteren (L. Caekelbeke) en te Gits (F. Huysentruyt) en van 31 mei t/m 8 jun te Bierbeek (P. Collaerts, B. Creemers, K. Moreau en W. Desmet).

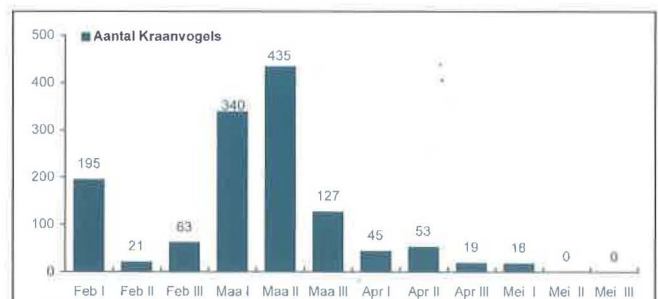
Tijdens de voorjaarstrek werden ca. 1.320 **Kraanvogels** *Grus grus* waargenomen (w.o. mogelijke dubbeltellingen) waargenomen in 74 verschillende gemeenten (zie kaart 9) met een piek in de 2de decade van maart (zie figuur 6). De vroegste waarneming betrof 12 ex. op 3 feb over Sint-Truiden (D. De Leersnyder) en het dagmaximum werd genoteerd op 6 feb te Opvelp met 131 ex. (D. Van den Schoor). In mei werden nog Kraanvogels gezien op 2 mei te Puurs (J. Reyniers), op 4 mei te Lier-Anderstad 3 ex. (D. Colin, K. Van Asten en G. Driessens), op 4 en 5 mei te Zeebrugge-De Fonteintjes resp. 3 en 1 ex. (P. D'Hoore, J. Buckens, J. Elst, J. Debuck en P. Van Daele), op 7 mei te Knokke (K. Marechal) en te Liesele (P. Mees), op 8 mei

Kraanvogel *Grus grus*. 8 maa 2008, Doel (O) (Foto: Raymond de Smet)

Kaart 9. Kraanvogel *Grus grus* voorjaar 2008

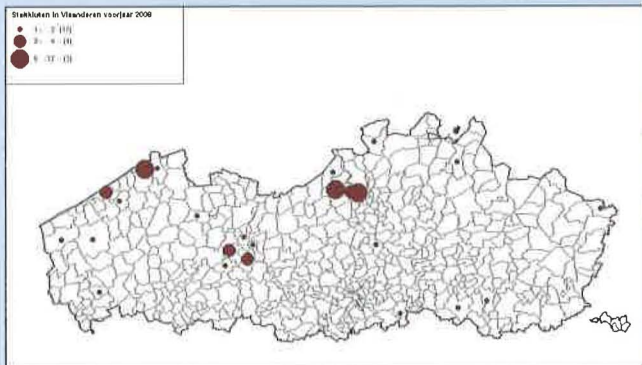

Figuur 6. Kraanvogel *Grus grus* in Vlaanderen voorjaar 2008

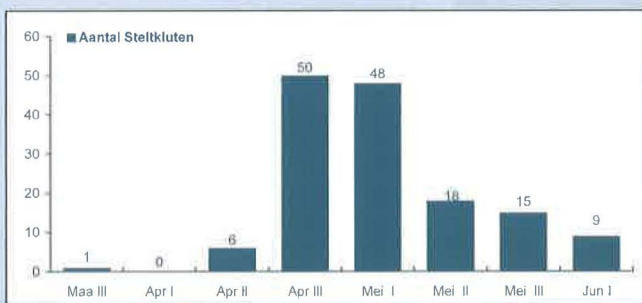

Opmerkelijke influx van Steltkluten

Het voorjaar van 2008 werd gekenmerkt door een influx van Steltkluten *Himantopus himantopus*. In totaal werden van eind maart tot begin juni een 80-tal ex. waargenomen. Het 1ste ex. werd reeds waargenomen op 29 maa te Zoutleeuw-Het Vinne (M. Vandeput, E. Collaerts, P. Collaerts en K. Boux). De piek van de influx vond plaats eind april-begin mei (zie figuur 7). De grootste groepen werden waargenomen aan de Beneden Schelde met max. 12 ex. resp. op 23 apr te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk (W. Verschueren, B. Deduytsche, A. Holvoet, J. De Vos en W. De Rouck) en op 27 apr te Melsele (J. De Vos) en te Blankenberge- Uitkerke Polder met eveneens max. 12 ex. op 1 mei (T. Goossens) (zie kaart 10).

Kaart 10. Dagmaxima Steltkluit *Himantopus himantopus* voorjaar 2008

Figuur 7. Steltkluit *Himantopus himantopus* voorjaar 2008

Steltkluten *Himantopus himantopus*. 24 apr 2008, Melsele (O)
(Foto: Kris De Rouck)

Steltkluten *Himantopus himantopus*. 29 apr 2008, Uitkerke (W)
(Foto: Johan Buckens)

te Nieuwerkerken (S. Raymaekers), op 9 mei te Kuurne (R. Beernaert), op 10 mei te Eisden (G. Beckers), Lanaken (G. Beckers en D. Herman), Lommel-Maatheide (L. Peeters, N. Venema, M. Vermeulen en G. Sanders), Oud-Turnhout-De Brakeleer (M. Van Herck) en Zoutleeuw (M. Janssens) en van 12 mei tot in juni te Balen-Scheps (med. L. Peeters).

STELTLOPERS

In het binnenland werden de hoogste voorjaarsconcentraties aan **Scholeksters** *Haematopus ostralegus* geteld te St.Laureins-Bentillekreek op 24 maa 200 ex. (J. Buysse) en te Kluizen-Spaarbekken op 4 maa 117 ex. (L. Bekaert).

Grielen *Burhinus oediacnemus* (BAHC) werden ontdekt op 10 mei te Knokke-Hazegraspolder (S. Vlietinck) en op 1 jun te Korbeek-Dijle (B. Creemers).

Vermeldenswaard zijn de waarnemingen van ad. **Vorkstaartplevieren** *Glareola pratincola* (BAHC) op 5 mei te Doel-Doelpolder Noord (R. Drijvers en K. Hessel) en op 7 mei te Elen-Bichterweert (G. Beckers en M. Opdenacker).

Op 17 mei werden niet minder dan 107 **Bontbekplevieren** *Charadrius hiaticula* geteld te Stuivekenskerke-Viconiaputten (M. Demeulemeester).

Solitaire **Morinelplevieren** *Charadrius morinellus* werden gezien op 16 en 17 apr te Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, J. Debuck, M. Jacobs, F. T'Jollyn, A. Cornelis e.a.) en op 5 en 13 mei te Lommel-Maatheide (L. Peeters en T. Gadeyne).

Over het binnenland trokken max. 124 **Goudplevieren** *Pluvialis apricaria* te Genk-De Maten op 15 maa (C. Vanderydt) met nog late trekkers op 4 mei te Elen-Bichterweert (G. Beckers) en op 5 mei te Doel-Doelpolderweiden (B. Deduytsche).

Zilverplevieren *Pluvialis squatarola* lieten zich in het binnenland zien op 6 apr te Gent-Bourgoyen (W. Vansteelandt en R. Vandemeulebroeke), op 29 apr te Lier-Anderstad (J. Tafforeau), op 2 en 17 mei te Stuivekenskerke-Viconiaputten resp. 1 en 6 ex. (M. Demeulemeester e.a.), op 19 mei te Elen-Bichterweert 2 ex. (G. Beckers en M. Opdenacker) en op 27 mei te Doel-

Scheldeslikken 14 ex. (J. Van Impe).

Kanoeten *Calidris canutus* werden in het binnenland opgetekend op 2 maa te Kallo-Steenlandpolder (S. Baeten en W. De Rouck), op 12 apr te Lier-Anderstad (K. Van Asten), op 10 mei te Lommel-Maatheide (L. Peeters), op 16 mei te Doel-Paardenschor 3 ex. (J. De Vos), op 17 mei te Stuivekenskerke-Viconiaputten 4 ex. (M. Demeulemeester), op 18 mei te Gent-Bourgoyen (B. Deduytsche) en op 30 mei te Sint-Martens-Latem 2 ex. (P. Van Herp en D. De Wilde).

Binnenlandwaarnemingen van **Drieteenstrandlopers** *Calidris alba* waren er op 1 maa te Verrebroek (J. Van Impe), op 11, 12 en 14 apr te Tienen resp. 2, 1 en 1 ex. (M. Vandeput, E. en P. Collaerts, K. Boux, R. Guelinckx e.a.), op 25 apr en 20 mei te Elen-Bichterweert (M. Opdenacker, K. Jansen en G. Beckers), van 25 tot 28 apr te Gent-Bourgoyen 3 ex. (L. Teugels en D. De Wilde), van 2 tot 4 mei te Wintam-Noordelijk Eiland (E. De Keersmaecker en J. Reyniers), op 15 en 16 mei te Mol-Grote Zandput resp. 1 en 3 ex. (L. Peeters), op 15, 17/18 en 20 mei te Tienen

resp. 2, 3 en 1 ex. (M. Vandeput, E. Hoebrechts, M. Schurmans en P. Collaerts), op 16 mei te Sint-Martens-Latem 2 ex. (P. Van Herp en K. Lepla), op 17 mei te Duffel/Rumst 3 ex. (D. Colin) en te Verrebroek (F. T'Jollyn) en op 17, 23 en 25 mei te Stuivekenskerke-Viconiaputten (H. Tyteca, M. Demeulemeester e.a.).

Kleine Strandlopers *Calidris minutus* werden in het binnenland genoteerd op de volgende plaatsen met vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Zeebrugge, Stuivekenskerke (5), Gent, Sint-Martens-Latem, Wintam, Kieldrecht (3), Lier (3), Mechelen, Tienen (2), Mol (2), Lommel (3), Elen (2) en Stokkem (2).

Temmincks Strandlopers *Calidris temminckii* werden doorgegeven vanuit volgende plaatsen met telkens vermelding van het dagmaximum indien > 1 ex.: Knokke (7), Uitkerke (2), Zeebrugge (6), Zuienkerke (3), Zandvoorde (9), Stuivekenskerke (12), Veurne (4), Woumen, Gent (6), Gentbrugge (2), Sint-Martens-Latem (4), Kalken, Knesselare (4), Kieldrecht (5), Wintam, Verrebroek (3), Doel (min. 8), Mechelen (3), Puurs, Tienen (9), Lommel (6), Nieuwerkerken (2), Schulen, Boorseem en Elen (14).

Krombekstrandlopers *Calidris ferruginea* waren in het binnenland aanwezig op 29 apr en 19/20 mei te Elen-Bichterweerd (G. Beckers, M. Opdenacker, S. Raymaeckers en J. Geens) en te Maasmechelen-Mechelse Heide (G. Beckers) en op 8 en 17 mei te Stuivekenskerke-Viconiaputten (T. Moens en M. Demeulemeester).

Een adulte **Breedbekstrandloper** *Limicola falcinellus* (BAHC) in zomerkleed werd op 12 mei ontdekt te Elen-Bichterweerd (G. Beckers, M. Opdenacker, Y. Princen, C. Vanderydt en D. Ottenburghs).

Op 30 verschillende locaties werden in totaal minstens 100 **Bokjes** *Lymnocyptes minimus* waargenomen.

Poelsnippen *Gallinago media* (BAHC) werden gevonden op 14 mei te Elen-Bichterweerd (G. Beckers en S. Raeymaekers) en te Verrebroek-Haasop (K. Hessel en G. Spanoghe) en op 16 mei te Koningshooikt-Itterbeekbekken een baltsend ♂ (W. Heylen, R. Vermeylen, K. Van Asten, R. Drijvers en D. Van den Schoor).

De grootste voorjaarsgroep **Grutto's** *Limosa limosa* betrof 551 ex. op 2 maa te Verrebroek-Drydijk (S. Baeten en W. De Rouck).

IJslandse Grutto's *Limosa l. islandica* waren aanwezig op 14 maa te Rijkevorsel (S. Leestmans), op 23 en 26 maa en 13 apr te Drongen resp. 3, 1 en 1 ex. (B. Deduysche en L. Teugels), op 24 maa te Gentbrugge-Gentbrugse Meersen (O. Beck), op 29 maa te Geistingen-Houbenhof (M. Opdenacker, G. Beckers en E. Claes), op 2 en 11 apr en 15 mei te Kieldrecht-Putten resp. 7, 2 en 1 ex. (J. Van Impe, K. Hessel en B. Deduysche), op 3 apr te Kallo-Steenlandpolder (J. Van Impe), op 4 apr te Sint-Martens-Latem 2 ex. (P. Van Herp), op 8 en 19 apr te Gent-Bourgoyen resp. 2 en 1 ex. (W. Vansteelant en B. Deduysche) en op 10 apr te Uitkerke-Uitkerkse Polder 2 ex. (L. De Schampelaere).

Rosse Grutto's *Limosa lapponica* werden in het binnenland genoteerd op 1 maa te Lier-

Breedbekstrandloper *Limicola falcinellus*. 12 mei 2008, Elen-Bichterweerd (L)
(Foto: Dirk Ottenburghs)

Anderstad (D. Colin), op 21 maa te Kieldrecht-Putten West (B. Deduysche), op 29 maa, 18 en 21 apr en 1 mei te Doel-Paardenschor (J. De Vos en W. De Rouck) en op 9 en 17 mei te Doel-Schor Ouden Doel (W. De Rouck en F. T'Jollyn).

Op 20 apr trokken niet minder dan 811 **Regenwulpen** *Numenius phaeopus* over Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, P. Vandousselaere, M. Demeulemeester, K. Verbanck, C. Wintein e.a.).

Op 2 maa werden 551 **Wulpen** *Numenius arquata* geteld te Verrebroek-Drydijk (S. Baeten).

Het hoogste aantal **Tureluurs** *Tringa totanus* in het binnenland betrof 110 ex. op 23 maa te Doel-Schor Ouden Doel (J. De Vos) en de kustmaxima betroffen 261 ex. op 4 mei over Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, J. Debuck, J. Buckens, P. Vandousselaere, J. Elst e.a.) en 214 ex. op 25 mei te Nieuwpoort-IJzermondig (C. Wintein).

De enige **Poelruiter** *Tringa stagnatilis* (BAHC) werd op 20 apr waargenomen te Verrebroek (B. Piot).

Maartwaarnemingen van **Groenpootruiters** *Tringa nebularia* waren er op 8 maa te Harelbeke-De Gavers (F. Goussaert, F. De Donder en P. Allegaert) en te Kieldrecht-Putten West (J. Elst, J. De Vos, B. Deduysche en J. De Ridder), op 14 maa te Zonhoven-Wijvenheide 2 ex. (T. Verschraegen), op 15 maa te Vilvoorde (F. Wyns) en op 29/30 maa te Kallo-Melseleplepolder (J. De Vos).

Het hoogste aantal **Witgatjes** *Tringa ochropus* betrof 48 ex. over Zeebrugge-De Fonteintjes op 17 apr (P. D'Hoore, M. Demeulemeester, F. T'Jollyn, H. Verstraete, J. Debuck e.a.).

Reeds op 8 maa werd een **Bosruiter** *Tringa glareola* gemeld te Gent-Bourgoyen (T. Calu).

Op 8 mei werden niet minder dan 118 **Oeverlopers** *Actitis hypoleucos* geteld over

Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, J. Debuck, O. Dochy en P. Van Daele).

Binnenlandse waarnemingen van **Steenloper** *Arenaria interpres* werden opgetekend op 29 apr te Elen-Bichterweerd (G. Beckers), op 12 mei te Kieldrecht-Puttenplas (J. De Vos), op 17 mei te Stuivekenskerke-Viconiaputten 3 ex. (M. Demeulemeester) en op 18 mei te Sint-Martens-Latem (D. Dekeuleire en P. Van Herp).

Op 1 maa vloog nog een **Rosse Franjepoot** *Phalaropus fulicarius* langs Oostende (E. Vanloo).

JAGERS, MEEUWEN, STERNS en ALKACHTIGEN

Middelste Jagers *Stecorarius pomarinus* werden genoteerd op 16 apr langs Raversijde (med. Natuurpunt Vogellijn) en op 6 en 24 mei langs Zeebrugge (P. D'Hoore, J. Debuck, J. Buckens, P. Van Daele, D. Van den Heuvel e.a.). Twee **Kleine Jagers** *Stercorarius parasiticus* werden op 16 maa waargenomen tijdens de "Ostend Pelagic" en op 25 mei vloog 1 ex. langs Nieuwpoort (C. Wintein).

Een **Grote Jager** *Stercorarius skua* vloog op 1 maa langs Oostende (E. Vanloo) en 3 ex. werden waargenomen op 16 maa tijdens de "Ostend Pelagic".

De eerste **Zwartkopmeeuwen** *Larus melanocephalus* arriveerden tijdens de 2de decade van februari met waarnemingen op 16 feb te Antwerpen-L.O. (L. Benoy, J. Van Ammel en B. Vogels), op 17 feb te Dendermonde (T. Moens) en op 18 feb te Verrebroek (B. Deduysche). In de laatste decade van februari was de soort reeds goed vertegenwoordigd in de Antwerpse Noorderkempem met op 23 feb 20 ex. te Kalmthout (I. Vandamme) en op 24 feb 26 ad. te Essen/Kalmthout/Wuustwezel (D. Symens). De meest opmerkelijke aantallen echter betroffen reeds resp. 500 en 600 ex. op 29 feb

en 8 maa op een slaappleats te Zandvliet (B. Vogels en D. Symens) met aldaar een max. van 1.200 à 1.300 ex. op 14 maa (R. Flamant). Andere hoge aantallen in maart in het Antwerpse betroffen 150 ex. te Berendrecht-dorp op 16 maa (J. De Vos) en 138 ex. te Hoevenen-Ettenhovepolder op 24 maa (B. Vogels). Ook in Klein-Brabant werden hoge aantallen gezien in maart met max. 180 ex. te Bornem op 8 maa (med. J. Reyniers). Op 20 apr was er een opvallende doortrek langs de kust met resp. 78, 194 en 127 ex. langs de telposten te De Panne, Zeebrugge en Knokke (www.trekkellen.nl). In Vlaams-Brabant werden in mei max. 93 ex. geteld te Wolvertem op 30 mei (M. Segers). De hoogste aantallen voor Limburg betroffen 34 ad. op 7 apr in de kokmeeuwenkolonie te Lommel-Glasfabriek en in totaal 60 trekkers over de Maatheide te Lommel (L. Peeters e.a.). Elders in Vlaams-Brabant en Limburg werden gedurende de periode maart t/m mei Zwartkopmeeuwen genoteerd op de volgende plaatsen, met telkens vermelding van het dagmaximum (indien > 1 ex.): Elen-Bichterweerd, Brussegem, Dilsen-Stokkem, Elen-Bichterweerd, Genk (2), Grimbergen (11), Helden (2), Houthalen (2), Houwaart (2), Kwaadmechelen (3), Liedekerke, Londerzeel (7), Relegem (43), Tienen (4), Zemst (7) en Zoutleeuw (3).

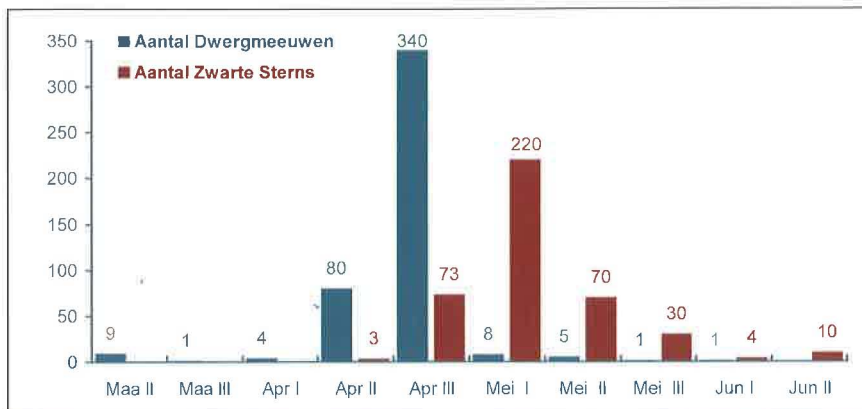
De eerste **Dwergmeeuwen** *Larus minutus* verschenen op 15 maa te Wintam (B. en K. De Keersmaecker en T. Temmerman), Huldenberg 4 ex. (B. Creemers en K. Aerts), Lier 3 ex. (D. Colin, K. Van Asten en R. Lenaerts) en Schulen (W. Mondelaers) en van 22 t/m 27 maa te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk (W. Verschuere, S. Leestmans, D. De Wilde en M. D'Haen). Later in het voorjaar werden in het binnenland in totaal ca. 440 ex. vastgesteld (zie figuur 8) op een 20-tal verschillende plaatsen met een doortrekkie van 24 t/m 28 apr en de volgende maxima op 27 apr: 104 ex. te Mol/Rauw (L. Peeters), 80 ex. te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk (W. Verschuere), 73 ex. te Gent (S. Feys), 63 ex. te Wintam (B. en K. De Keersmaecker) en 60 ex. te Zoutleeuw (I. Lewyille).

Verrassend was de 1stezomer **Kleine Kokmeeuw** *Larus philadelphia* (BAHC) die op 8 jun werd gevonden op het strand te Sint-Idesbald (P. Adriaens).

Nog spectaculairder was de vondst van de 1ste Belgische **Audouins Meeuw** *Larus audouinii* (BAHC) op 13 apr te Dilsen-Stokkem (G. Beckers). Een met foto's gedocumenteerd artikel hierover werd reeds gepubliceerd in *Natuur.oriolus* 2008: 52-54. Op 19 apr vloog onverwachts vermoedelijk hetzelfde exemplaar over te Zoutleeuw-Het Vinne (E. Collaerts).

Op 1 apr kwam 's avonds een ad. **Ringsnavelmeeuw** *Larus delawarensis* (BAHC) slapen te Kluizen-spaarbekken (P. Adriaens en H. Verstraete).

Tijdens de periode maart-mei werden **Geelpootmeeuwen** *Larus michahellis* op de volgende plaatsen genoteerd, met telkens vermelding van het dagmaximum (indien > 1 ex.): Aalter, Bellem, De Panne, Denderleeuw, Drongen (4), Duffel, Genk (6), Gent (2), Herkede-Stad, Kalken (2), Kinrooi (4), Lier (2), Nazareth, Nieuwpoort, Oostende en Schulen.

Figuur 8. Dwergmeeuw *Larus minutus* en Zwarte Stern *Chlidonias niger* Vlaamse binnenland voorjaar 2008

Tijdens de periode maart-mei werden **Pontische Meeuwen** *Larus cachinnans* op de volgende plaatsen genoteerd, met telkens vermelding van het dagmaximum (indien > 1 ex.): Bornem, De Haan, Duffel (7), Gent (2), Kioldrecht, Kinrooi (4), Lier, Maaseik (2), Nieuwpoort en Oostende.

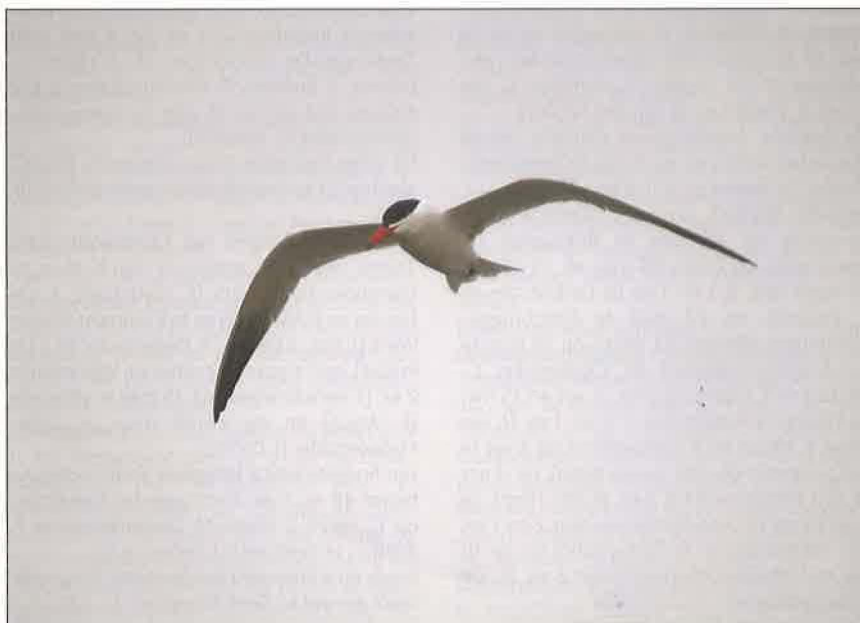
Een 2dewinter **Grote Burgemeester** *Larus hyperboreus* zat op 2 maa te Gent (G. Spanoghe en B. Deduytsche). 1stewinter vogels werden genoteerd op 8/9 en 27 maa te Nieuwpoort (D. D'Hert, J. Janssen e.a.), op 7 apr langs Oostende (R. François), op 19 apr te Oostduinkerke (D. Bosman) met op 20 apr vermoedelijk dezelfde vogel langs Zeebrugge (P. D'Hoore, P. Adriaens, M. Demeulemeester, C. Wintein, K. Verbanck e.a.).

In het binnenland werden ten oosten van de Schelde **Grote Mantelmeeuwen** *Larus marinus* gezien te Lier, Kapelle-op-den-Bos, Wintam en Lommel (2).

Op 4 maa pleisterde een 1stewinter **Drieteenmeeuw** *Rissa tridactyla* te Sint-Agatha-Rode (F. Fluyt) alwaar op 12 maa even-

eens een ad. werd waargenomen (F. Fluyt en M. Hens). Mogelijk dezelfde ad. was op 13 maa kortstondig aanwezig te Tienen (M. Vandepuyt). **Lachsterns** *Gelochelidon nilotica* (BAHC) werden geregeld gezien aan de kust met waarnemingen op 20 apr langs De Panne min. 2 ex. (D. D'Hert) en te Zeebrugge (P. D'Hoore, M. Demeulemeester, C. Wintein, K. Verbanck, P. Vantieghe, e.a.), op 27 apr langs Zeebrugge (P. D'Hoore, J. Buckens, J. Elst, M. Demeulemeester en P. Vandousselaere), op 3 mei te Knokke (M. Vandepuyt, J. Janssen, W. Vansteelant, H. Matheve, P. Adriaens, e.a.), op 4 mei te Bredene (K. Moreau), op 5 mei te Zeebrugge 2 ex. en te Lissewege (P. D'Hoore, J. Buckens e.a.), op 6 mei te Knokke 2 ex. (H. Borglevens), op 9 mei te Bredene 2 ex. (J. Mylle en D. Vanhoeke) en op 21 mei te Zeebrugge (W. Courtens). Er was één binnenlandwaarneming: 1 ad. te Rumst op 25 mei (K. De Keersmaecker, G. Driessens, W. De Rouck, B. Peccue, W. Heylen e.a.).

Aan de kust werden **Reuzensterms** *Sterna caspia* (BAHC) gezien op 18 apr langs Zeebrugge

Reuzensterm *Sterna caspia*. 18 apr 2008, Zeebrugge-De Fonteintjes (W) (Foto: Benny Cottele)

(P. D'Hoore, B. Cottele) en op 9 mei langs Bredene (J. Mylle en D. Vanhoecke). In het binnenland waren er 5 waarnemingen: een pleisteraar op 14/15 apr te Elen-Bichterweerd (G. Beckers, M. Opdenacker, D. Herman, J. Demey, J. Bertrands e.a.) en trekkers op 19 apr over Brecht-Groot Schietveld (P. Symens), op 27 apr over Lier (D. Colin, J. Tafforeau en K. Van Asten), op 28 apr over Elen-Bichterweerd (G. Beckers en M. Opdenacker) en op 23 mei over Verrebroek 2 ex. (Y. Adams).

In het binnenland waren **Noordse Sterns** *Sterna paradisaea* aanwezig op 19 en 28 apr te Elen-Bichterweerd telkens 3 ex. (G. Beckers en M. Opdenacker), op 23 apr te Harelbeke (F. Goussaert), Wintam (J. Reyniers en B. Hilven) en Mol/Rauw 2 ex. (L. Peeters), op 25 apr te Maasmechelen (G. Beckers), op 26 apr te Mol-Grote Zandput (L. Peeters) en op 29 en 30 apr te Schulen max. 3 ex. (G. Beckers, S. Raymaeckers, E. Claes en K. Sauwens).

Van eind april t/m begin juni werden **Dwergsterns** *Sterna albifrons* in het binnenland gezien op 21 en 27 apr te Lommel resp. 1 en 2 ex. (L. Peeters en N. Geiregat), op 3 mei te Zoutleeuw (S. Raymaekers), op 15 mei te Elen (G. Beckers), op 16 mei te Wintam (B. De Keersmaecker) en Tienen (M. Vandeput, P. Smets), op 17 mei te Rumst (D. Colin en K. Van Asten) en op 3 jun te Stokkem (M. Opdenacker).

In totaal werden ca. 30 **Witwangsterns** *Chlidonias hybridus* waargenomen en dit van 22 t/m 28 apr en op 2 mei te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk resp. 2 à 3 en 1 ex. (W. Verschueren, J. Versigghel, D. De Wilde, S. Baeten, B. Deduytsche e.a.), op 28 apr te Wintam-Noordelijk Eiland 2 ex. (C. Coeckelbergh), op 29 apr te Dilsen-Stokkem (G. Beckers, M. Opdenacker en S. Leestmans), te Maasmechelen (J. Smeets) en te Sint-Agatha-Rode 2 ex. (A. Smets), op 6 mei langs Bredene 2 ex. (D. Vanhoucke), op 7 mei te Duffel (K. Van Asten), op 7 en 8 mei te Kieldrecht-Putten West resp. 5 en 3 ex. (J. De Vos en B. Deduytsche), op 8 mei te Verrebroek-Drydijk 3 ex. (B. Deduytsche en G. De Vos), te Tienen 6 ex. (M. Vandeput, E. Hoebrechts en M.

Sobieraj) en te Genk-De Maten (C. Vanderydt), op 13 mei en van 14 mei t/m 7 jun te Zoutleeuw-Het Vinne resp. 3 en 1 ex. (P. Smets, E. Hoebrechts, M. Vandeput, K. Boux, P. Collaerts e.a.) en op 26 mei te Antwerpen-Hooge Maey (L. Benoy, J. Van Ammel en B. Vogels).

Tussen 13 apr en 20 jun werden van 25 verschillende plaatsen in het binnenland in totaal ca. 400 **Zwarte Sterns** *Chlidonias niger* gemeld (zie figuur 8) met dagmaxima van 25 ex. te Lier op 7 mei (K. Van Asten), resp. 34 en 20 ex. te Mol/Rauw op 7 en 8 mei (L. Peeters) en 30 ex. te Dilsen-Stokkem op 10 mei (G. Beckers).

Op 4 mei vloog een **Witvleugelstern** *Chlidonias leucopterus* langs Bredene (K. Moreau) en op 11 mei foerageerden 2 ex. te Elen-Bichterweerd (M. Opdenacker).

Op 11 maa werd een **Kleine Alk** *Alle alle* als prooirest van Slechtvalk aangetroffen te Oostende (H. Verstraete).

Een **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* (BAHC) werd op 26 maa waargenomen vanop de Noordzee voor de Belgische kust (W. Courtens).

OVERIGE NIET-ZANGVOGELS

Een **Vale Gierzwaluw** *Apus palidus* (BAHC) werd waargenomen op 27 apr boven Lier-Anderstad (D. Colin en K. Van Asten).

Een **Alpengierzwaluw** *Apus melba* (BAHC) trok op 9 mei over Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, J. Buckens, M. Demeulemeester, J. Debuck en A. Smets).

De hoogste aantallen **Zomertortels** *Streptopelia turtur* werden geteld vanaf Zeebrugge-De Fonteintjes met max. resp. 20, 23, 35 en 22 trekkers op 3, 4, 8 en 9 mei.

Een **Oehoe** *Bubo bubo* liet zich horen op 11 feb te Koersel (C. Onkelinx).

In totaal werden tijdens de periode apr-mei 37 **Velduilen** *Asio flammeus* waargenomen op 24 verschillende plaatsen met nog waarnemingen in mei te Bredene (2), Elen-Bichterweerd (2), Itterbeek, Kallo, Kalmthout, Knokke (2), Koningshooikt, Lommel, Meerheuvel, Neerpelt, Oostduinkerke, Uitkerke (2), Woumen en Zeebrugge (min. 2).

Een **Ruigpootuil** *Aegolius funereus* (BAHC) werd auditief waargenomen op 26 mei te Rotselaar (W. Van de Vijver).

Op 25 mei trokken niet minder dan 6.901 **Gierzwaluwen** *Apus apus* over Zeebrugge-De Fonteintjes.

Bijeneters *Merops apiaster* trokken op 4 mei over De Panne (D. D'Hert en V. Bamps) en op 4 en 5 mei over Zeebrugge-De Fonteintjes resp. 1 en 6 ex. (P. D'Hoore, J. Elst en M. Demeulemeester, J. Buckens en P. Van Daele) en vanaf 26 mei waren 2 ex. aanwezig te Lochristi-Provinciaal Domein (B. Deduytsche, M. Rogghe en P. Vervaeke).

Hoppen *Upupa epops* werden gezien op 9 apr te Moeskroen (D. Devos), op 18 apr te Wortegem-Petegem/Ooike (K. Dehullu), op 20 apr te Mannekensvere (J. Nuyts), op 24 apr te Dessel (B. Mulken), op 25 apr te Brecht-Groot Schietveld (J. De Ridder, D. Symens e.a.), op 26 apr te Harelbeke-De Gavers 1 ex. naar NO (F. Goussaert), op 1 mei te De Panne-Oosthoekduinen 2 ex. (V. Brems) en op 6 mei te Wommelgem (D. Colin).

De eerste **Draaihals** *Jynx torquilla* werd genoteerd op 13 apr te Geel/Zammel (J. Volders). In totaal werden 27 ex. waargenomen op 22 verschillende plaatsen.

Middelste Bonte Spechten *Dendrocopos medius* lieten zich noteren te Buggenhout, Laakdal, Lovenhoek, Maaionk, Okegem, Oudergem, Nieuwenhoven (2), Ruisbroek, Schelderode, Sint-Joris-Weert, Laakdal-Trichelbroeken, Ukkel en Zandhoven/Vorselaar-Lovenhoek en in het Meerdaalwoud en Mollendaalwoud (2).

ZANGVOGELS

Op 21 apr werd een **Kortteenleeuwerik** *Calandrella brachydactyla* (BAHC) opgemerkt te Kieldrecht-Putten West (R. Drijvers, K. Hessel, G. Vergauwen en J. Vanwynsberghe).

Zeer opmerkelijk was de waarneming op 12 mei van een laag naar NO overtrekkende **Kalanderleeuwerik** *Melanocorypha calandra* (BAHC) over het Groot Schietveld te Brecht (P. Symens); deze 1ste Vlaamse waarneming past

Alpengierzwaluw *Apus melba*. 9 mei 2008, Zeebrugge-De Fonteintjes (W) (Foto: Johan Buckens)

Roodkeelpieper *Anthus cervinus*. 16 mei 2008, Elen-Bichterweerd (L) (Foto: Geert Van de Vijver)

volledig in de kleine influx die plaatsvond in Europa buiten het broedgebied van deze soort tijdens het voorjaar 2008.

De enige gemelde **Strandleeuwerik** *Eremophila alpestris* trok op 16 apr over Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, J. Debuck, M. Jacobs, F. T'Jollyn en W. Vansteelant).

Roodstuitzwaluwen *Hirundo daurica* (BAHC) trokken op 27 apr over De Haan (K. Hessel) en Zeebrugge-De Fonteintjes 2 ex. (P. D'Hoore, J. Buckens, J. Elst, M. Demeulemeester en F. T'Jollyn), op 3 mei over Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, J. Desmet, C. Wintein, J. Debuck en T. Goossens) en Spiere (D. Derdeyn), op 4 mei vermoedelijk dezelfde vogel achtereenvolgens over De Panne (D. D'Hert en B. Vogels), Bredene (K. Moreau) en Zeebrugge-De Fonteintjes (P. D'Hoore, N. Endriatis, J. Buckens, en J. Elst), op 5, 6 en 9 mei alweer over Zeebrugge-De Fonteintjes resp. 2, 1 en 1 ex. (P. D'Hoore, J. Buckens, J. Debuck, ea.) en op 10 mei over Poederlee (K. Weemaes).

Grote Piepers *Anthus richardi* werden genoteerd op 30 maa en 20 apr te Drongen (G. Spanoghe), op 20 en 27 apr te Zeebrugge-De Fonteintjes resp. 1 en 2 ex. (P. D'Hoore, A. Cornelis, J. Elst, C. Wintein, P. Adriaens e.a.), op 2 mei te Hingene (J. Reyniers) en op 19 mei te Kallo/Melsele-Groot Rietveld (L. Verstraete).

In de periode 17 apr-13 mei werden in totaal 35 **Duinpiepers** *Anthus campestris* waargenomen op 21 verschillende plaatsen.

Roodkeelpiepers *Anthus cervinus* werden gezien op 20 apr te Vilvoorde (R. De Boom) en te Knokke-Put Van Cloedt (J. Debuck en V. Goethals), op 28 apr te Verrebroek-Haasop (P. Vantiegheem), op 1 en 12 mei te Genk-De Maten telkens 1 ex. (C. Vanderydt), op 4, 12, 14 en 16 t/m 18 mei te Elen-Uiterwaarden resp. 1, 2, 1 en 1 ex. (G. Beckers, M. Opendacker, S. Raymaeckers en J. Smeets), op 9, 10 en 17 mei te Lommel telkens 1 ex. (L. Peeters, N. Venema, M. Vermeulen, G. Sanders e.a.), op 12 mei te Meerheuvel en op 14 mei te Zeebrugge-Achterhaven (D. Verbelen).

Begin mei was er een duidelijke doortrek van **Engelse Gele Kwikstaarten** *Motacilla flava flavissima* langs de telposten aan de kust met max. 13 ex. op 4 mei over De Panne-Vissersdorp en max. 7 ex. op 9 mei over Zeebrugge-De Fonteintjes. Vanaf 26 apr tot minstens eind mei was een territoriaal mannetje aanwezig te Onkerzele (W. Faveyts en K. Wettinck). Elders in het binnenland waren er waarnemingen op 15 apr te Lebbeke (A. Mannaert), op 16 en 27 apr te Lommel (L. Peeters), op 20 apr te Mechelen-Mechels Broek (K. Lossy, R. Nossent e.a.), op 20, 27 en 28 apr te Schullen-Schulens Broek (M. Lodewijckx en K. Leysen), op 23 apr te Assenede-Rode Geul (L. Bekaert), op 27 apr te Elen-Bichterweerd (M. Opendacker, G. Beckers en E. Claes), op 28 apr te Wondelgem (B. Deduytsche), op 29 apr te Dendermonde (A. Mannaert), op 1 mei te Lier-Anderstad (K. Van Asten), op 5 mei te Arendonk (J. Van de Veire), op 15 mei te Verrebroek-Verrebroekse Plassen (D. De Wilde) en op 31 mei te Turnhout (A. Van Cleuvenberg).

De volgende plaatsmaxima van **Noordse Gele Kwikstaarten** *Motacilla flava thunbergi*

Engelse Gele Kwikstaart *Motacilla flava flavissima*. ♂. 5 mei 2008, Arendonk (A)
(Foto: Jelle Van de Veire)

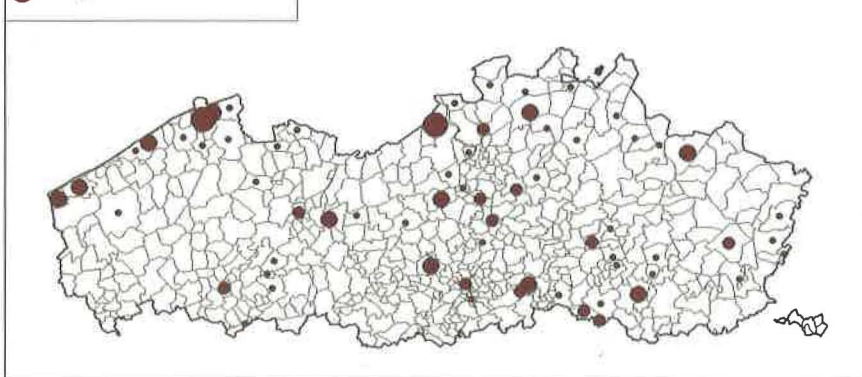
werden genoteerd: Brecht (1), Bredene (20), De Panne (12), Elen (6), Genk (1), Harelbeke (1), Hingene (2), Humbeek (7), Leefdaal (1), Lier (1), Lommel (48), Mechelen (2), Oostmalle (2), Raversijde (1), Relegem-Asse (2), Schullen (5), Tienen (26), Wintam (5), Zeebrugge (56), Zelte (1), Zichem (15) en Zwijndrecht (10).

Een ♀ **Citroenkwikstaart** *Motacilla citreola* (BAHC) pleisterde op 17 mei te Zwijndrecht (L. Verstraete).

Langs de kust was er op 15 maa een opvallende doortrek van "witte kwikstaarten" waarbij tussen 1.407 "witte kwikstaarten" 54 ex. als **Witte Kwikstaart** *Motacilla alba alba* en 30 ex. als **Rouwkwikstaart** *Motacilla alba yarrellii* werden herkend langs Zeebrugge-De Fonteintjes doch waarbij het werkelijk aantal Rouwkwikstaarten zeer waarschijnlijk een stuk hoger lag; ook langs Bredene-Spanjaardduinen werden die dag 7 Rouwkwikstaarten geteld (www.trektellen.nl). Tevens waren er waarnemingen van 3 tot 9 maa te Kortrijk: max. 7 ex.

op een voorverzamelplaats van een Witte Kwikkenslaapplaats (D. Derdeyn), op 8 maa te Relegem-Kruiskouter (M. Janssens), op 13 maa en 11 apr te Doel-Doelpolder Noord resp. 2 en 1 ex. (K. Hessel en B. Deduytsche), op 15 en 26 maa te Adinkerke resp. 1 en 5 ex. (H. Tyteca en D. D'Hert), op 16 maa te Knokke-Het Zwin (H. Borglevens), op 16 en 23 maa te Schullen-Schulensbroek resp. 4 en 1 ex. (P. Ryman en A. Van de Laer), op 18 maa te Hasselt (K. Driesen), op 20 maa te Verrebroek-Drydijk (K. Hessel en F. Van Lierop), op 22/23 maa, op 5 apr en van 27 apr tot in juni te Brecht-Groot Schietveld resp. 1 ♀, 1 ♂ en 1 ♂ van gemengd broedkoppel (D. en P. Symens, W. Sluis en D. Schietecatte), op 31 maa te Zeebrugge-Fonteintjes 2 ex. (P. D'Hoore e.a.), op 8 apr te Kluizen (L. Bekaert, D. Camerlinck, H. Verstraete en P. Adriaens), op 5, 12 en 13 apr te Galmaarden resp. 2, 2 en 1 ex. (W. Faveyts en L. Favijts) en te Lommel-Riebos 1 ♂ (L. Peeters) en op 28 apr te Gentbrugge-Gentbrugse

Dagmaxima Bepijlster in Vlaanderen voorjaar 2008

Kaart 11. Dagmaxima Bepijlster *Turdus torquatus* voorjaar 2008

Meersen 2 ex. (S. Van De Woestyne en M. Moors).

Op 17 mei pleisterde 1 ♂ **Roodsterblauwborst** *Luscinia svecica svecica* (BAHC) te Antwerpen/Oorderen-De Grote Kreek (K. Helsen).

Beflijsters *Turdus torquatus* werden in 66 verschillende Vlaamse gemeenten vastgesteld (zie kaart 11). Dagmaxima van >10 ex. betroffen resp. 13, 35, 23 en 14 ex. over Zeebrugge-De Fonteintjes op resp. 17, 18, 20 en 27 apr (P. D'Hoore, M. Demeulemeester, C. Wintein, K. Verbanck, P. Vantiegheem ea.) en resp. 17 en 11 ex. te Verrebroek op 21 en 22 apr (J. Vanwynsberghe, G. Vergauwen en J. De Vos). Het aantal waarnemingen van **Cetti's Zanger** *Cettia cetti* gaat nog steeds crescendo. De soort werd maar liefst op 62 verschillende locaties waargenomen.

De beste plaatsen voor **Graszanger** *Cisticola juncidis* waren Zeebrugge-Achterhaven met max. 9 zangposten op 2 mei (D. Verbelen) en Verrebroek-Haasop met max. 9 zangposten op 7 mei (J. Van Impe). Tevens werd de soort op de volgende 26 plaatsen genoteerd met telkens vermelding van het dagmax. indien >1 ex.: Berlare-Scheldebreeken (2), Bredene-Spanjaardduinen, De Panne-De Westhoek, De Panne-Vissersdorp, Doel-Paardenschor, Doornzele-Kluizendok (2), Drongen, Gent-Bourgoyen (2), Heist-Sashul (2), Kalken-Kalkense Meersen (2), Kalmthout-Stappersven, Knokke-Zwinbosjes, Koksijde-Ter Yde, Lokeren-Buylaars Meersen, Nieuwpoort-IJzermondig (3), Oostende-Achterhaven (2), Raversijde (2), Uitkerke-Uitkerkse Polder (4), Verrebroek-Blikken/Putten West (4), Verrebroek-Verrebroekse plassen (2), Wondelgem (5), Zeebrugge-De Fonteintjes (2), Zeebrugge-Voorhaven, Wondelgem (5), Woumen-De Blankaart (5) en Woumen-Rillebroeken (4 à 5).

Snorren *Locustella luscinioides* werden opgemerkt te Lier-Anderstad op 5/6 apr 2 ex. waarvan 1 ex. tot eind juni (D. Colin, J. Tafforeau, J. Celis, K. Van Asten, R. Vermeylen e.a.), op 13 en 25/26 apr en 12 mei te Woumen-De Blankaart (W. Debruyne en K. Devos), van 15 apr tot 11 mei te Stuivekenskerke-Viconiakleiputten (K. Devos, H. Tyteca, T. Moens en K. Samyn), op 19/20 apr en 3 mei te Genk-De Maten (C. Vanderydt en I. Lewylle), van 24 tot 28 apr te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk met aldaar 2 ex op 27 apr (W. Verschueren en P. Vantiegheem), op 26 apr te Woumen-Spaarbekken (R. Nossent), van 26 apr tot min. 18 mei te Mol-De Maat 1 zp. (med. L. Peeters en E. Van Audenhove), op 27 apr te Oud-Turnhout-De Liereman (med. E. Van Audenhove), op 29 apr te Mortsels (S. Baeten), op 2 mei te Uitkerke-Uitkerkse Polder (P. Boesman en M. Ferdinande), te Neerpelt-Het Hageven (H. Claes) en te Assenede-St-Elooiopolder (L. Bekaert), op 4 mei te Wintam-Zuidelijk Eiland (J. Reyniers), op 6 mei te Hoeke-Lievegeleedkreek (D. Verbelen), van 9 tot 13 mei te Zoutleeuw-Het Vinne met op 11 mei aldaar 2 ex. (P. Smets, J. Mergeay, M. Vandeput, K. Boux en E. en P. Collaerts), van 16 mei tot minstens 9 juni te Petegem-aan-de-Schelde (N. Geiregat, P. Van Herp, K. Verhoeve en B. Heirweg) en op 22 mei te Kallo-

Steenlandpolder (K. Hessel).

Uitzonderlijke voorjaarswaarnemingen van **Waterrietzangers** *Acrocephalus paludicola* werden opgetekend op 30 apr te Zoutleeuw-Het Vinne (P. Smets) en op 4 mei te Doornzele-Kluizendok (G. Spanoghe).

Grote Karekieten *Acrocephalus arundinaceus* werden in de periode begin mei-begin juni op 10 plaatsen opgemerkt en dit op 5 mei te Harelbeke-De Gavers (J. Dekyvere en F. Claerhout), van 10 tot 12 mei te Scholen-Schulensbroek (M. Vos, S. Raymaekers, K. Leysen, W. Vanwesemael, G. Beckers e.a.), van 11 mei tot 8 juni te Ekeren-Bospolder met op 11 mei aldaar een 2de ex. (B. Vogels, A. Vervoort, C. Wintein en D. Coelembier), op 12 mei te Woumen-De Blankaart (K. Devos), op 13 mei te Essen-Grenspark (J. Elst), op 14 mei te Tienen-Bezinkingsputten (E. Hoebrechts, P. Smets, M. Vandeput, K. Boux en E. Collaerts), op 18 mei te Zoutleeuw-Het Vinne (M. Vandeput, E. Vereecken, Y. Princen en B. Verstraete), van 19 mei tot 2 juni te Kallo-Groot Rietveld (J. De Vos, L. Verstraete, B. De Keersmaecker, K. Hessel en J. Van Impe), op 25 mei te Wintam-Noordelijk Eiland (J. Reyniers) en van 25 t/m 30 mei te Geel-Dekshoevevijver (W. Peeters, E. Peetermans, P. Van der Schoot en E. Van Audenhove).

Orpheusspotvogels *Hippolais polyglotta* waren aanwezig van 10 tot 12 mei te Kortrijk (L. Vandeghinste), op 22 mei te Gent-centrum (J. Van den Berghe), op 24 mei en 5 jun te Brecht-Brechtse Heide (M. Thibaut en J. Scheirs), van 25 tot 31 mei te Melsen-De Putten met aldaar op 25/26 mei zelfs 2 zangposten (D. Verbelen, B. Deduytsche, Y. Baptiste, P. Boesman, K. Hessel e.a.), op 27 mei te De Haan ringvangst (P. Schepens), op 28 mei te De Panne-De Westhoek (S. Feys), op 29 mei te Hoogstraten/Wortel (S. Leestmans), op 2 jun te Hingene (E. Michiels), op 3 jun te Gent-Blaarmeersen (L. Teugels), op 6 jun te Brecht-

Groot Schietveld (P. Symens), op 7 jun te Eke (S. Liessens) en op 13 jun te Geraardsbergen/Overboelare (L. Vander Trappen).

Baardgrasmussen *Sylvia cantillans* (BAHC) waren er op 15 mei te Herne een ringvangst van een 1ste zomer ♂ (W. Roggeman) en op 25 mei te Stuivekenskerke-Viconiakleiputten 1 ♂ (M. Demeulemeester).

Op 4 jun zong een 1ste zomer ♂ **Kleine Vliegenvanger** *Ficedula parva* (BAHC) te Verrebroek (K. Hessel, G. Spanoghe, B. Deduytsche en J. De Vos).

Baardmannetjes *Panurus biarmicus* werden gezien op 8 maa te Zeebrugge-De Fonteintjes (P. Vandousselaere), op 11 maa te Tienen-Bezinkingsputten 1 ♂ (P. Smets), op 24 maa te Ekeren-Bospolder (B. Vogels en S. Leestmans), op 7 en 14 apr te Ekeren-Oude landen resp 3 ex. en 1 ♂ (A. Vervoort), op 26 apr te Kallo-Steenlandpolder min. 2 ex. (J. Van Impe) en op 28 apr te Heist-Sashul (T. Vandewiele).

Er waren waarnemingen van **Buidelmezen** *Remiz pendulinus* op 15 maa te Genk-De Maten 2 ♂♂ (C. Vanderydt), op 30 maa te Harelbeke-De Gavers 1 ♀ (F. Goussaert), op 6, 9, 13, 19 en 21 apr te Lier-Anderstad resp. 2, 1, 1, 3 en 1 ex. (K. Van Asten en D. Colin), op 8 en 22 apr te Zeebrugge-De Fonteintjes (J. Debuck, P. D'Hoore, J. Buckens, F. T'Jollyn, F. De Scheemaeker e.a.), op 1 mei te Hingene (J. Reyniers) en op 21 mei te Stokkem 1 ad. ♂ (G. Beckers).

Grauwe Klauwieren *Lanius collurio* werden waargenomen op 28 apr te Kalmthout-Nieuwmoer 1 ♀ (G. Vermeersch), op 12 mei te Brecht-Groot Schietveld 1 ♂ (P. Symens), op 27 mei te Kalmthout-Grenspark 1 ♂ (J. Jacobs), op 28 mei te Zoutleeuw-Het Vinne 1 ♂ (I. Lewylle), op 3 jun te Kessenich-Uiterwaarden 1 ♂ (M. Opendacker), op 4 jun te Oostmalle-vliegveld 2 ♂♂ (J. Scheirs en B. Peccue), op 9 jun te De Panne-De Westhoek 1

Cetti's Zanger *Cettia cetti*. 3 apr 2008, Uitkerke (W) (Foto: Marc Van Meeuwen)

♂ (W. Van Gompel en G. Willem) en te Stokkem 1 ♀ (M. Opdenacker) en op 21 mei te Herne ringvangst van 1 ♂ (W. Roggeman).

Buiten de gekende overwinteraars werden in maart **Klapeksters** *Lanius excubitor* gezien van 2 tot 18 maa te Genk-De Maten (C. Vanderydt), op 7 en 15 maa te Lommel (M. Emmers) en op 22 maa te Merksplas (W. Bockx) en te Balen (med. L. Peeters). In april waren er nog waarnemingen op 3 apr te Oud-Turnhout-De Liereman (W. Vanreusel), op 8 apr te Oostduinkerke-Doornpanne (J. Jean-Pierre), tot 10 apr te Brecht-Groot Schietveld 1 ex. met aldaar nog 3 ex. op 6 apr (J. De Ridder, M. Berkvens, H. Nuytemans, D. en P. Symens e.a.), tot 14 apr op het Klein Schietveld te Kalmthout/Kapellen/Brasschaat 1 ex. met aldaar een dagmax. van 4 ex. op 4 apr (H. Voet) en op 26 apr langs Zeebrugge-De Fonteintjes (P. Adriaens, J. Debuck, P. D'Hoore, J. Elst, D. Coelembier e.a.).

Een **Kauw** *Corvus monedula* met kenmerken van de **Oostelijke Kauw** *C. m. soemmeringii* werd op 24 maa gezien te Aalter/Poeke (J. Versigghel).

Op 20 en 25 apr trok telkens een **Raaf** *Corvus corax* (BAHC) naar NO over de Maatheide te Lommel (E. Vaes, E. Van Audenhove, L. Peeters en T. Jansen).

Op 8 maart werd een **Bootstaarttroepiaal** *Quiscalus major* (BAHC) ontdekt in het Antwerpse havengebied te Kieldrecht (R. de Smet e.a.). De vogel verbleef er tot 10 maart en werd op 28 maart in de buurt teruggevonden waarna hij tot 28 april werd waargenomen in het havengebied tussen Kieldrecht en Verrebroek. Later bleek dat de vogel reeds werd gezien in het Antwerpse havengebied op 10 feb te Berendrecht-Berendrechtsluis (med. B. Vogels). Er wordt aangenomen dat deze vogel per schip is toegekomen vanuit Amerika.

Begin mei werden nog **Barmsijzen** *Carduelis flammea* gezien te Brecht-Groot Schietveld op 2 mei 1 koppel (M. Berkvens), langs Zeebrugge-De Fonteintjes op 2, 3, 4, 7, 11, 12 en 22 mei resp. 2, 2, 3, 1, 2, 1 en 1 ex. (P. D'Hoore e.a.), langs Bredene-Spanjaardduinen op 3 mei 3 ex. (K. Moreau), te Raversijde op 3 mei (E. Vanloo en M. Ferdinande), te De Panne op 2, 3 en 4 mei telkens 3 ex. (D. D'Hert, V. Brems en T. Calu) en te Muizen op 7 mei (G. Driessens).

Bootstaarttroepiaal *Quiscalus major*. 8 maa 2008, Kieldrecht (O) (Foto: Raymond de Smet)

Roodmussen *Carpodacus erythrinus* (BAHC) waren aanwezig op 1 jun te Kallo een zingend 1ste zomer ♂ (J. Van Impe), op 3 jun te Kalmthout-Grenspark 1 ♀ of 1ste zomer ♂ (G. Vermeersch), en op 7/8 jun te Antwerpen-L.O.-Blokkeerdijk een zingend 1ste zomer ♂ (A. Vervoort, G. Driessens, S. Baeten, W. De Rouck e.a.)

Een leuke vondst was deze van ♀ **Cirlgors** *Emberiza cirlus* (BAHC) op 15 mei op het vliegveld van Oostmalle/Zoersel (J. Scheirs).

Een **Ijsgors** *Calcarius lapponicus* trok op 15 maa over Bredene (E. Vanloo) en op 4 apr werd er nog één waargenomen te Genk-De Maten (J. Bertrands).

Op 27 maa werd een ♀ **Sneeuwgors** *Plectrophenax nivalis* gezien te Sint-Martens-Latem (P. Van Herp).

Ortolanen *Emberiza hortulana* werden waargenomen op 27 apr te Zeebrugge-Station dorp 1 ♂ (P. Adriaens en F. T'jollyn), op 29 apr te Zeebrugge-De Fonteintjes (J. Buckens, J. Debuck en P. D'Hoore), op 2 mei te Zeebrugge-Voorhaven (A. Engelsmom, K. Debusschere, T.

Goossens en J. Jansen) en te Elen-Bichterweerd 2 ex. (G. Beckers), op 3 mei te Lommel-Maatheide (med. L. Peeters) en op 4 mei te De Panne 2 ex. (S. Feys) en te Elen-Bichterweerd (G. Beckers).

ZEKERE en MOGELIJKE ONTSNAPTE en/of VERWILDERDE SOORTEN HYBRIDEN KLEURAFWIJINGEN

Zie www.natuurpunt.be/oriolus